

Summary of the public participation activities related to preparation of the Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

---

Processes and outcomes

Prepared by the Secretariat of the ISRBC

Verified by the PEG FP

February 2019

This paper briefly summarizes the public consultation process conducted during the preparation of the Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin (Sava FRMP), including the analysis and justification of the comments received through web based consultation on the draft Plan.

Contents

1	INTRODUCTION.....	1
2	PUBLIC INFORMATION AND CONSULTATIONS PROCESS	2
2.1	Informing the public about Sava FRMP preparation through official website of the Sava Commission	2
2.2	Public participation in Sava FRMP preparation - web consultations.....	2
2.2.1	Analysis of received comments.....	3
2.2.2	Responses to comments.....	5
2.3	Workshop – Stakeholders Forum.....	5
2.3.1	Introduction.....	5
2.3.2	Workshop methodology.....	6
2.3.3	Summary of the workshop conclusions.....	7
Annex 1	List of respondents to the consultation	8
Annex 2	List of received comments with responses	10
Annex 3	Stakeholders Forum Workshop	49

Event photos

Stakeholders Forum participants – Day 1

Stakeholders Forum participants – Day 2

List of Tables

Table 1: Distribution of participation per country/institution	6
Table 2: Distribution of participation per sector	6
Table 3: List of respondents.....	9
Table 4: List of received comments with responses.....	11
Table 5: List of workshop participants	50

List of Figures

Figure 1: Sava FRMP micro website.....	2
Figure 2: Online form for submitting comments.....	3
Figure 3: Number of comments per country	4
Figure 4: Number of Comments per sector	4
Figure 5: Number of comments that were accepted/not accepted	5

List of Acronyms

AMI	Area of mutual interest
BA	ISO code for Bosnia and Hercegovina
EU	The European Union
FASRB	Framework Agreement on the Sava River Basin
FRMP	Flood Risk Management Plan
GIS	Geographic Information System
HR	ISO code for Croatia
INTL	International organisations
ISRBC	International Sava River Basin Commission
ME	ISO code for Montenegro
NGO	Non-government organisation
PEG FP	Permanent Expert Group for Flood Prevention
RS	ISO code for Serbia
SI	ISO code for Slovenia
WB	The World Bank
WBIF	Western Balkans Investment Framework

1 Introduction

Public information and consultations process was an integral part of Sava FRMP preparation. The main purpose of this process was achievement of active participation of stakeholders during the Plan preparation, and adequate provision of information to the public along with a reasonable time period for submission of comments and proposals for amending the draft document.

Public information and consultation process in the Plan preparation ensured:

- Better awareness of stakeholders with regard to objectives, content, activities, as well as other aspects of the Plan;
- Improved quality of the draft Sava FRMP through comments received from interested stakeholders;
- Creation of appropriate conditions for implementation of the Plan, assuming that informed and aware stakeholders who participated in the Plan preparation will be readier to support its implementation.

During the identification of stakeholders that should be involved in the Sava FRMP preparation three specific groups were recognised:

1. Institutions from the Sava River basin countries, international institutions, as well as other similar stakeholders that were not necessarily been directly involved in the preparation of the draft Sava FRMP, but whose competences and activities make them relevant for the preparation and implementation of the Plan;
2. Non-governmental organizations, especially those dealing with environmental protection;
3. Public in the most general sense - population and organisations in Sava River Basin countries.

It was assumed that the participation of a larger number of stakeholders, with proper selection of the method of their participation, should contribute to better quality of the document and its better compatibility with different social interests and opinions.

In accordance with the above identified stakeholder groups, the following forms of public information and consultations were applied:

1. **Information through the internet**, including information about the development of the Sava FRMP which were publicly available on the official website of the International Sava River Basin Commission (hereinafter: ISRBC or Sava Commission)¹;
2. **Information through various publications and events** organised by the Sava Commission, including information prior to the start of development through *Sava NewsFlash* publication produced by the Sava Commission, which was distributed to more than 200 stakeholders at different events and meetings. The publication was also published on the Sava Commission website;
3. **Access to the draft Sava FRMP** through the official website of the Sava Commission, with the option to provide comments in a certain timeframe.

---

¹ <http://www.savacommission.org/sfrmp/en/>

Comments on the draft Plan submitted within this time period were considered, with provision of appropriate feedback on whether the comment was accepted completely or partially, or not accepted;

4. **Stakeholder Forum**, which was organized to present the draft Sava FRMP, with plenary discussion and expert group work.

2 Public information and consultations process

2.1 Informing the public about Sava FRMP preparation through official website of the Sava Commission

Information about Sava FRMP development is publicly available on a dedicated micro website within the official ISRBC website - <http://www.savacommission.org/sfrmp/en/> (Figure 1).

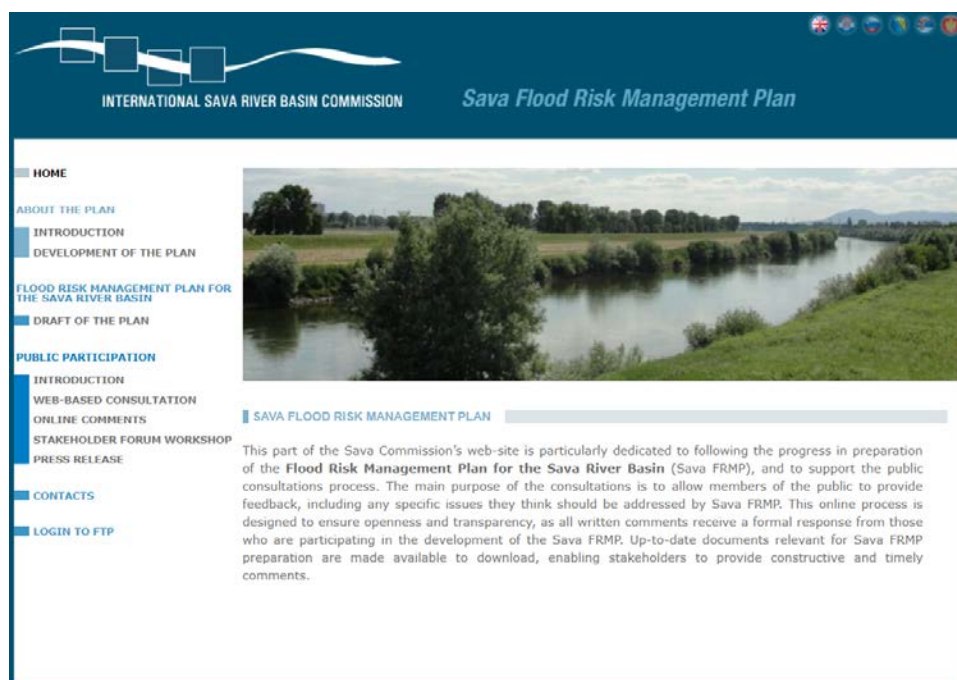

Figure 1: Sava FRMP micro website

The micro website contains information in Sava FRMP development process, including the draft documents available for download, reports and presentations from events, and was used as a platform for web-based consultations using an online form for submitting comments on the draft Plan.

2.2 Public participation in Sava FRMP preparation - web consultations

The **web-based public consultations** process as part of Sava FRMP preparation lasted from 31st October to 1st December 2018. During this period, interested stakeholders were

able to submit comments on the draft Sava FRMP using an online form (Figure 2) or by sending them to the official ISRBC email address.

The image shows a web-based public consultation form. On the left side, there is a sidebar with the following information: 'SFRMP Comments', language selection for 'Croatian' and 'English', and contact details for the 'International Sava River Basin Commission' located at 'Kneza Branimira 29/II, 10000 Zagreb'. Contact numbers for telephone (+385 1 4886900) and fax (+385 1 4886986) are provided, along with the email address 'isrbc@savacommission.org'. The main content area is titled 'Leave your comment here' and contains the following fields: 'Full name' (subdivided into 'First name' and 'Family name'), 'Organisation/Institution' (subdivided into 'Name of the institution' and 'Website address').

Figure 2: Online form for submitting comments

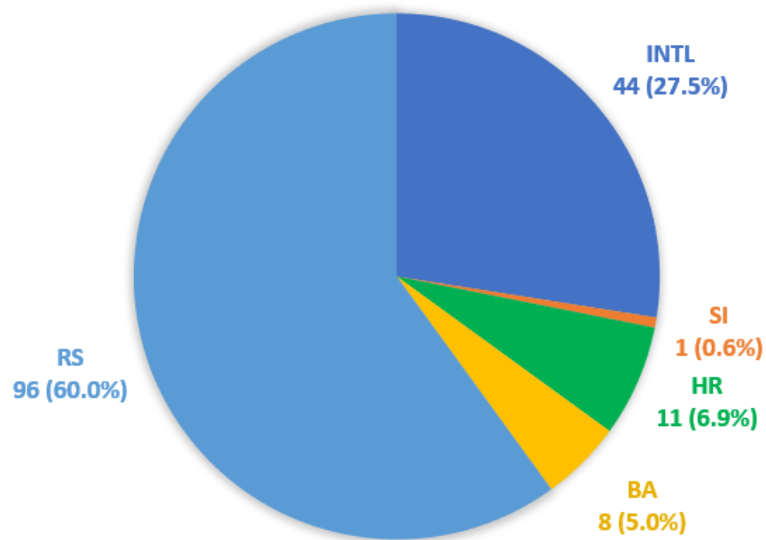
A total of **160 comments** were received, from 14 respondents. The list of all respondents is available in **Annex 1**, while a table of all received comments with responses is provided in **Annex 2**.

2.2.1 Analysis of received comments

As noted above, 160 comments were received. All of them were taken in consideration immediately after the deadline for consultations, during the 38th Meeting of the Permanent Expert Group for Flood Prevention (hereinafter: PEG FP) on the 13th and 14th of December 2018. Out of the 160 comments, 1 was received from Slovenia, 11 from Croatia, 8 from Bosnia and Herzegovina, 96 from Serbia, and 44 from international organizations (Figure 3). It should be noted that additional comments on draft Sava FRMP were also received during the stakeholders forum event held on 14th and 15th November 2018. During the forum, participants from the Sava River Basin countries and international organizations shared and discussed their remarks on the Sava FRMP draft, and summary of the conclusions is presented in Chapter 2.3.3.

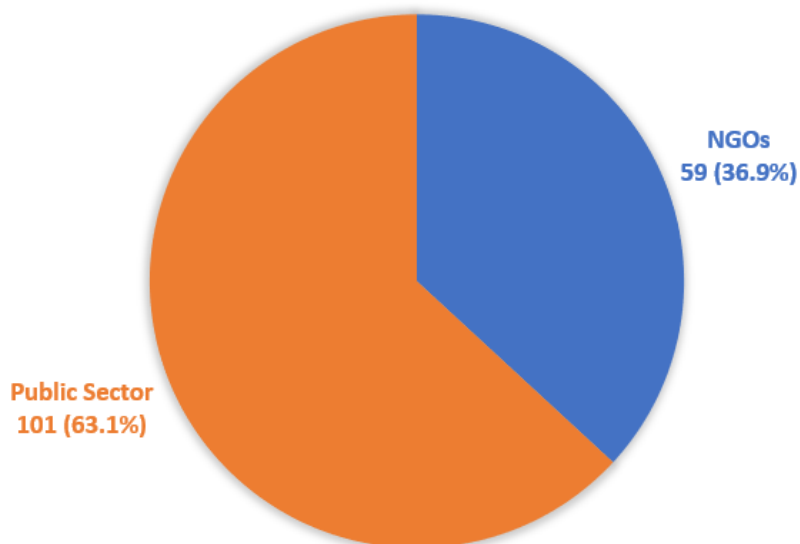
NUMBER OF COMMENTS PER COUNTRY

Figure 3: Number of comments per country

Distribution per sector: 101 comments were received from public sector institutions, while 59 were from non-government entities (Figure 4).

NUMBER OF COMMENTS PER SECTOR

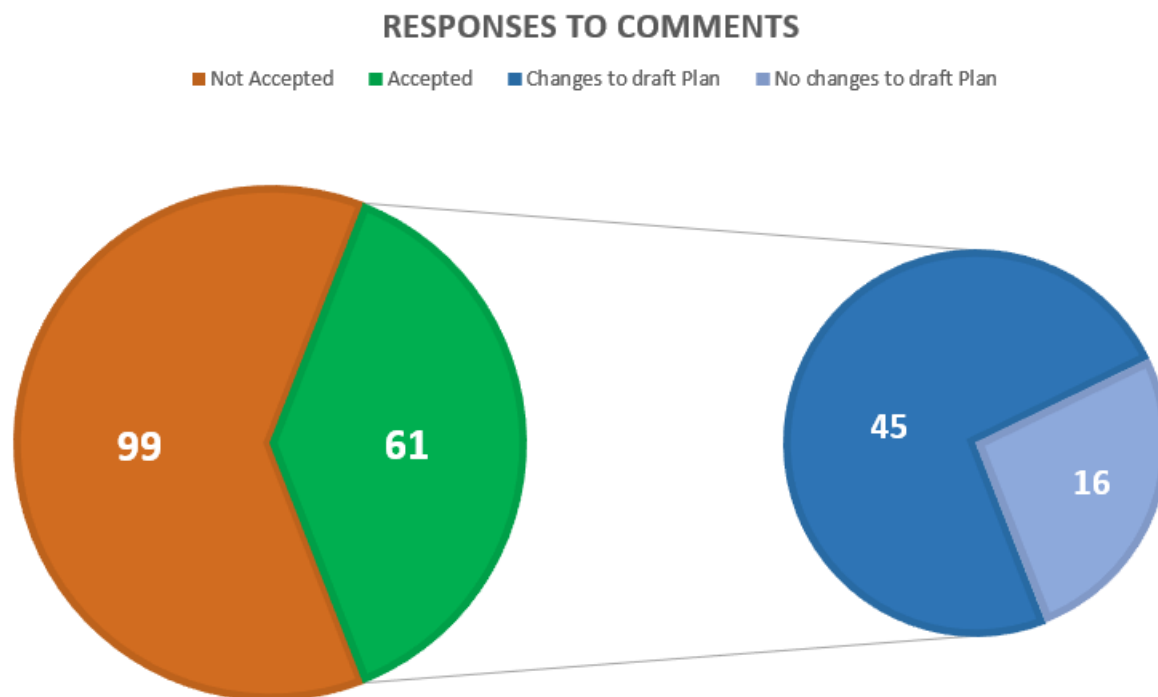

Figure 4: Number of Comments per sector

Regarding parts of the Sava FRMP the comments refer to: Sava FRMP in general: 31 comments; Introductory part and Chapter 1: 4 comments; Chapter 2: 7 comments; Chapter 3: 19 comments; Chapter 4: 4 comments; Chapter 5: 4 comments; Chapter 6: 8 comments; Chapter 7: 43 comments; Chapter 8: 9 comments; Chapter 9: 4 comments; Chapter 10: 1 comment; Annex 3: 2 comments; Annex 5: 24 comments.

2.2.2 Responses to comments

During the 38th Meeting of PEG FP on 13th and 14th December 2018, 61 comments were accepted as justified, while 99 were not accepted, with explanations provided. Out of the accepted 61 comments, for 45 it was concluded that changes in Sava FRMP draft would be made (Figure 5).

Figure 5: Number of comments that were accepted/not accepted

2.3 Workshop – Stakeholders Forum

2.3.1 Introduction

As part of the process of public participation in preparation of the Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin, on 14th and 15th November 2018 a **stakeholders forum** workshop was held in the Hotel Metropol Palace in Belgrade.

In order to obtain relevant feedback on the Sava FRMP draft and raise the awareness of key stakeholders on the ongoing public participation process, more than 100 institutions were invited to the workshop. The event was attended by 47 representatives from government and public institutions of Sava River Basin countries, representatives of international organizations, non-government sector, the ISRBC, WBIF, the World Bank, as well as the Project Team working on Sava FRMP development.

The list of participants is provided in **Annex 3**.

Below is shown the distribution of participation per country/institution.

Country/institution	Number
Slovenia	1
Croatia	2
Bosnia and Herzegovina	7
Serbia	4
Montenegro	4
EU and international org.	4
NGO	2
WBIF and the World Bank	3
ISRBC Secretariat	3
ISRBC PEG FP	6
Project Team	7
EPTISA (consultant)	4

Table 1: Distribution of participation per country/institution

Table 2 below shows distribution of participation per sector.

Sector	SI	HR	BA	RS	ME	ISRBC	INTL	Project Team
Government / public sector	1	4	8	7	4		3	
NGO			2				4	
Other				4		3		7
Total by country / type	1	4	10	11	4	3	7	7
TOTAL	47							

Table 2: Distribution of participation per sector

2.3.2 Workshop methodology

The workshop methodology was established to facilitate feedback from stakeholders and encourage them to submit comments during the web-based public consultations process. For this reason, the workshop included two main modes of work:

- **Plenary Sessions** - during which all participants were together, these sessions were used for the introductory part of the event, presentations of Sava FRMP elements and the conclusions of working group sessions, discussion about the future FRMP planning, as well as the overall conclusions of the Forum;

- **Working Groups** - in order to allow for interactive discussion and stakeholder participation, specific issues were presented for discussion in three working groups. The groups were moderated with the aim of defining concrete conclusions, which were then presented by selected representatives in plenary sessions.

2.3.3 Summary of the workshop conclusions

Conclusions of the working groups contained a number of suggestions regarding the draft Sava FRMP, with the most significant ones listed below:

- It was recognized that Areas of Mutual Interest (hereinafter: AMIs) are a useful added value of Sava FRMP, with a note that aligning interests of countries through bilateral co-operation is of crucial importance;
- The proposal for the Joint Methodology for Preparation of Flood Hazard and Risk Maps and work performed on potential flood areas during the Plan preparation are very useful, especially for countries that did not prepare national plans / maps. It remains to be seen in what way the proposed methodology can be further improved and used through the national methodologies in next planning periods;
- Efforts should be made to improve coordination between countries in managing flood risks, but also within each country - between national and local levels;
- Data exchange between Sava River Basin countries is key to achieving a coordinated approach and the Sava GIS Web Portal can be used as a powerful tool to facilitate this;
- Non-structural measures are presented in a flexible manner and can be adapted and defined more precisely in the future according to the real needs of the Sava River Basin countries;
- It has been noted that intensive cross-sectoral coordination is needed, especially with the energy and environment sectors;
- For the structural measures, attention has to be paid to environmental impacts, and the development of these measures must take into account the requirements of the Water Framework Directive and other directives (eg Habitats Directive). All measures must be considered at national level / in national documents. Specific measures will be implemented at national and international level in accordance with the relevant legal framework and the requirements for their approval;
- The analysis of measures outlined in the Plan is just a preliminary review and cannot be considered to be a SEIA or EIA, and procedure for the latter has to be carried out for concrete projects at the national level;
- It was suggested that further information on the preliminary environmental impact assessment of the proposed measures should be provided in the text of the Plan. It would also be useful to include information on national environmental impact assessment procedures that have already been completed for certain measures;
- For structural measures in the Plan, the countries will in future define further measures in their national documents (and on basis of improved and more precise data) that can be added to the next Sava FRMP iteration in the next planning cycle;
- It is important to maintain the overall role and coordination bodies of ISRBC, in order to support the Sava River Basin countries in implementing their activities.

Annex 1
List of respondents to the consultation

Annex 1: List of respondents to the web-based consultation on draft Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

Table 3: List of respondents

No.	Organisation	Name of the person who commented on behalf of organisation(s)	Date of submitting comments	Number of received comments
1	Pokrajinski zavod za zaštitu prirode, AP Vojvodina, Srbija	Slobodan Puzović	28/11/2018	54
2	Brodsko ekološko društvo-BED, Croatia	Iris Beneš	28/11/2018	1
3	Vlada Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za polj.šum.i vodoprivredu	Zijad Bikić	29/11/2018	3
4	Republička uprava civilne zaštite Republike Srpske	Strahinja Rogić	29/11/2018	2
5	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije – Republička direkcija za vode, JVP „Srbijavode“, JVP „Vode Vojvodine“, Institut za vodoprivredu „Jaroslav Černi“	Merita Borota	29/11/2018	39
6	Public institution for nature protection of Sisak-moslavina County, Croatia	Kata Benac	30/11/2018	1
7	Notranjski regijski park, Slovenia	Jošt Stergaršek	30/11/2018	1
8	Croatian Society for Birds and Nature Protection, Croatia	Tibor Mikuska	30/11/2018	7
9	Tourist Organisation of the Municipality of Ruma, Serbia	Marija Ćuić	30/11/2018	3
10	Center for Environment, Bosna i Hercegovina	Iva Miljevic	30/11/2018	1
11	WWF Adria, Hrvatska	Branka Španiček	30/11/2018	29
12	International Union for Conservation of Nature (IUCN ECARO), Serbia	Kristin Meyer	30/11/2018	15
13	Aarhus Centar Sarajevo, Udruženje Aarhus Centar u BiH	Emina Veljović	01/12/2018	2
14	Hrvatske vode	Danko Biondić	01/12/2018	2
			Total	160

Annex 2
List of received comments with responses

Annex 2: List of received comments with responses

Table 4: List of received comments with responses

No.	Name	Organisation	Date	Part of the SFRMP to which the comment refers	Comment	Accepted Yes/No	Change in the Plan Yes/No	Explanation
1	Slobodan Puzović	Pokrajinski zavod za zaštitu prirode, APV, Srbija	28/11/2018	Izjava o ograničenju odgovornosti, strana 3	Iz pregleda institucija koje su pružile doprinos planu, vidi se da je gotovo isključivo bio zastupljen sektor vodoprivrede, a gotovo beznačajno sektor životne sredine. Iz Srbije taj sektor očito nije nikako učestvovao u razvijanju ovog plana. To je uslovalo brojne nedostatke ovog dokumenta, posebno u odnosu na multisektorski pristup ovoj veoma kompleksnoj problematici na ekološki i kulturološki jedinstvenom prostoru sliva reke Save.	Ne	Ne	Aspekti zaštite životne sredine koji su uključeni u nacionalne planove, a od važnosti su za sliv Save, su preneseni u Sava FRMP.
2				Poglavlje 1.2 Osnova za izradu Sava FRMP, strana 11	Ovaj segment je pravilno prepoznat, ali se kasnije u dokumentu gotovo i ne primećuje, odnosno prilično je jednostrano tumačeno šta se pod okolišem-životom sredinom podrazumeva.	Ne	Ne	Sava FRMP razmatra zaštitu životne sredine u okviru izrade karata rizika od poplava. Obzirom na stupanj detaljnosti raspoložive i relevantne nacionalne dokumentacije, dani segmenti su obrađeni u onoj mjeri u kojoj je to bilo moguće.
3				Poglavlje 2: Opis sliva, strana 15	U ovom poglavlju fale mnoge važne informacije za sliv reke Save, koje da su uključene, pomogle bi da se na održiviji i usklađeniji način pronađu najbolja rešenja u funkciji odbrane od poplava ali i očuvanja prepoznatljivog predela, prirode i biodiverziteta, ali i kulturne i duhovne baštine.	Ne	Ne	U dokumentima Sava RBM i Analiza sliva rijeke Save se detaljnije su razmatrane i opisane navedene informacije. Treba imati na umu što je cilj Sava FRMP i koji je njegov obuhvat. Sava FRMP je kao mjeru preporučio primjenu najboljih praksi u upravljanju rizicima od poplava, gradnji i sl. Implementacija takvih mjera je zadaća država.
4				Poglavlje 3: Zaštita od poplava u slivu rijeke Save, strana 21	U ovom poglavlju nedostaje segment gde bi se sa tačke istorijskih promena u izgledu i nameni predela sliva reke Save, razmotrile karakteristike vodnog režima i velike poplave koje su se dešavale. Tu se pre svega misli na obešumljavanje slivnog područja, uništavanje priobalne vegetacije, ispravljanje vodotokova, uništavanje forlanda-plavnih zona, gradnju nasipa uz samo korito, itd.	Ne	Ne	Ove informacije trebaju biti uključene u nacionalne FRMP.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

5		Poglavlje 3.1: Zaštita od poplava u slivu rijeke Save, strana 21	Bilo bi veoma važno da je ova studija pokazala tekstualno i posebno grafički-kartografski, koliko voda može prilikom visokog vodostaja da izađe iz korita u aluvijalnu ravan i da se to ne smatra niti poplavom niti štetom, već prirodnim provesom gde i ljudi i priroda, a i reke imaju koristi, a šta je sa druge strane pojava u visini vode kada se zaista može reći da je to poplava, odnosno da se čini šteta brojnim korisnicima prostora, a ne samo pojedinim sektorskim politikama.	Ne	Ne	Podaci i informacije nisu bili dostupni na nivou sliva, zato što države nisu izradile nacionalne karte opasnosti i rizika od poplava.
6		Poglavlje 3.1: Zaštita od poplava u slivu rijeke Save, strana 21	Tekst "Veliki dio površine sliva je ugrožen erozijom". - Ovo je jedna od ključnih tema u kontekstu odbrane od visokih voda, ali i kvaliteta voda i očuvanja predela, no kasnije je tom segmentu posvećeno nedovoljno pažnje.	Ne	Ne	Nije zadatak Sava FRMP, već nacionalnih planova.
7		Poglavlje 3.2: Potencijalna poplavna područja, strana 22	Ovaj naslov nije adekvatan tekstu ispod, ili bar nije dovoljno jasan. Sa aspekta životne sredine ovo bi značilo da se govori o potencijalnim retencijama za upuštanje voda ili za ponovono uspostavljanje prirodnog plavljenja, što nije nikakva šteta već korist za sve i ujedno besplatna prirodna odbrana od visokih voda i šteta na poljoprivredi, infrastrukturi i naseljima. Tekst u ovom poglavlju ustvari govori koje površine su "ugrožene" od poplava i gde potencijalno treba preduzeti neke hidrotehničke zahvate.	Ne	Ne	Poglavlje ne razmatra objekte za zaštitu od poplava (što je opisano u drugim poglavljima Plana), već područja koja su pod rizikom od poplava. Termin je u skladu s odredbama Protokola o zaštiti od poplava uz Okvirni sporazum o slivu rijeke Save te Okvirnom direktivom o vodama.
8		Poglavlje 3.2: Potencijalna poplavna područja, strana 22	Tekst "oko 6.900 km ² čine šume i poluprirodna područja". - Za šume i prirodna-poluprirodna područja voda je život i povremeno plavljenje je neophodno.	Ne	Ne	To je činjenično stanje i nije studija o veličini prostora koje bi trebalo biti plavljeno. Zaključci su izvedeni temeljem nacionalnih PFRA. Svrha Sava FRMP je izrada plana upravljanja rizicima od poplava. Izrada studija o potencijalnim novim retencijskim područjima je predložena kao nestrukturna mjera.
9		Poglavlje 3.2: Potencijalna poplavna područja, strana 23	Tekst "za zaštitu od poplava u slivu rijeke Save, koja se prostiru na ukupnoj površini od 5.569,29 km ² " - Ovo je ključni podatak odnosno stav studije, koji je dobijen jednostranim posmatranjem na problem, dok nije uzet u obzir čitav niz drugih činilaca i aspekata u slivu Save, a posebno aspekt životne sredine. Zbog toga navedenu površinu treba uzeti sa rezervom i pristupiti mnogo kompleksnije identifikaciji "zaista" ugroženim antropogeno ineresantnih područja u slivu reke Save. Kada se čita celi tekst integralno, stiče se utisak da je cela studija i brojni zaključci izvedeni iz nje, niju u funkciji odbrane od poplava već u funkciji unapređenja uslova za razvoj rečne plovidbe.	Ne	Ne	Nije stav nego činjenično stanje i nije studija o veličini prostora koje bi trebalo biti plavljeno. Zaključci su izvedeni temeljem nacionalnih PFRA. Svrha Sava FRMP je izrada plana upravljanja rizicima od poplava. Izrada studija o potencijalnim novim retencijskim područjima je predložena kao mjera.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

10		Poglavlje 3.2: Potencijalna poplavna područja, strana 23	Tekst "1.555 km ² šuma i poluprirodnih područja" - Ovo problematičan zaključak. komentar dat ranije.	Ne	Ne	Vidjeti odgovor na prethodno.
11		Poglavlje 3.2: Potencijalna poplavna područja, strana 23	Tekst "29km ² vlažnih područja" - Ovo problematičan zaključak, komentar dat gore.	Ne	Ne	Vidjeti odgovor na prethodno.
12		Poglavlje 3.3.1: Nasipi, oteretni bazeni, uređenje korita, kanali, strana 23	Tekst "Nasipi duž obala rijeke Save građeni su s različitim projektiranim nivoima zaštite" - Ssim činjenice da na nekom sektoru deonice reke ima nasip ili ne, još važnije je analizirati koliko je nasip udaljen od korita reke, odnosno koliko je reci ostavljeno prirodne plavne zone. Od tih činjenica zavise sve dalje analize i predlozi unapređenaj sistema odbrane od poplava, ali i odluka gde graditi eventualno neku novu hidrotehničku infrastrukturu.	Ne	Ne	Takve analize trebaju biti urađene na nacionalnom nivou.
13		Poglavlje 3.3.1: Nasipi, oteretni bazeni, uređenje korita, kanali, strana 24	Tekst " ...već su na lijevoj obali na potezu Kupinovo-Sremska Mitrovica zadržane..." - Zašto ne reći da se tu nalazi najvrednije zaštićeno prirodno dobro u Srbiji i najstarije - Obedska bara, koja je i Ramsarsko područje. Obedska bara svojom plavnom zonom od gotovo 12.000 ha i retenzionim kapacitetom od preko 250. miliona m ³ vode na najbolji način i besplatno reguliše velike vode na Savi.	Da	Da	Dopunjeno.
14		Poglavlje 3.3.2: Brane i akumulacije, strana 25	Tekst "Pored toga, pozitivan utjecaj akumulacija..." - Ako se već priča o pozitivnim uticajima brana i akumulacija, zašto se negde nebi navele i negativni uticaji na slivno područje, rečno korito Save i kvalitet voda, da se ne priča o negativnom uticaju na faunu riba i biodiverzitetu.	Da	Ne	Kontekst ovog poglavlja je učinak akumulacija u smislu obrane od poplava. Odnos s okolišnim ciljevima Okvirne direktive o vodama je predmet drugog poglavlja u Planu.
15		Poglavlje 4.2: AMI, strana 28	Izdvajanje AMI područja je posebno diskutabilno, posebno jer se nisu razmatrali drugi aspekti osim usko vodoprivrednih i navigacionih.	Ne	Ne	U skladu je s Protokol o zaštiti od poplava uz Okvirni sporazum o slivu rijeke Save, koji su usvojile države.
16		Poglavlje 5: Karte opasnosti i rizika od poplava, strana 31	Ovde se zaštićena područja i Natura 2000 najzad pominju u celoj studiji po prvi put, ali u vrlo čudnom kontekstu i bez jasne konotacije.	Ne	Ne	Sava FRMP uzima u obzir i spominje zaštićena područja u onoj mjeri kako zahtijeva FD i koliko je bilo moguće temeljem dostavljenih podataka za izradi karata rizika od poplava.
17		Poglavlje 5.1: Zaključci izvedeni iz nacionalnih karata opasnosti i rizika od poplava, strana 32	Tekst "...2.500 km ² zaštićenih područja,..." - Ovo sasvim nejasno napisano. Verovatno je za većinu zaštićenih područja redovna poplava dobrodošla i neophodna, a sprečavanje takvih prirodnih-redovnih poplava je pogubno.	Ne	Ne	Navedeno je broičano stanje kao i za ostale klase receptora rizika.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

18		Poglavlje 6: Ciljevi upravljanja rizicima od poplava od zajedničkog interesa na razini sliva rijeke Save, strana 35	Tekst "Ciljevi upravljanja rizicima od poplava..." - Jedan od ključnih ciljeva bi trebao biti - Integralno upravljanje slivom reke Save, uz obezbeđivanje opštekorisnih funkcija za države, stanovništvo i biodiverzitet, uz najekomočniju i najefikasniju odbranu od poplava, kombinovanjem hidrotehničkih zahvata sa prirodnim karakteristikama prostora.	Ne	Ne	Ciljevi su usuglašeni s ciljevima za Dunavski FRMP i nacionalnim ciljevima.
19		Poglavlje 6: Ciljevi upravljanja rizicima od poplava od zajedničkog interesa na razini sliva rijeke Save, strana 35	Tekst "Smanjenje postojećih rizika od poplava..." - Da li bi se ovde već moglo govoriti o širenju prirodnih plavnih zona u nekadašnje morfološko korito reke, ili bar o formiranju privremenih retenzija za upuštanje vode pri velikim vodenim nivoima na reci?	Ne	Ne	Prijedlozi trebaju biti utemeljeni na analizama provedenim u državama. Kako rezultati takvih analiza nisu bili dostupni, odnosno države ih nisu dostavile, nije bilo moguće davati prijedloge koje države prethodno nisu potvrdile.
20		Poglavlje 6: Ciljevi upravljanja rizicima od poplava od zajedničkog interesa na razini sliva rijeke Save, strana 36	Tekst "...imajući u vidu naročito odgovarajuće zahteve Okvirne direktive o vodama." - Ali i EU Direktive o staništima,...	Da	Da	Dopunjeno.
21		Poglavlje 6: Ciljevi upravljanja rizicima od poplava od zajedničkog interesa na razini sliva rijeke Save, strana 36	Tekst "Smanjenju rizika od poplava može doprinijeti i upravljanje nanosom" - Nanos-sediment je važa činilac, ali se ovde pre svega misli na njegovo uklanjanje iz vodotoka, a to često izaziva negativne morfološke promene u koritu reka - ukopavanje, što vodi daljem narušavanju brojnih funkcija rečnog sliva, značajnih ne samo za prirodu već i za stanovništvo.	Da	Da	Dopunjeno.
22		Poglavlje 7: Katalog i pregled mjera, strana 38	Tekst "...mjere na svojim teritorijima, koje su podijeljene u 4 grupe:" - Ove 4 grupe iz ranijeg dokumenta mnogo su bolje definisane nego gore navedeni ciljevi ove studije.	Ne	Ne	Nejasno. Ne zna se na koji se raniji dokument ili verziju primjedba odnosi. Ciljevi su jedno, a mjere drugo.
23		Poglavlje 7.1: Katalog mjera, tabela 21, strana 39	Tekst "Sprečavanje" - Ovaj segment ključan za održivo i suklađeno delovanje u cilju odbrane od velih voda-poplava. U ovoj tabeli međutim nedostaju i još neki predlozi za Skupinu mjera. Jedna od njih je širenje trenutne plavne zone unutar istorijskog morfološkog aluvijanog prostora, Povećanje retenzionog kapaciteta postojećih plavnih zona, formiranje povremenih retenzija....	Da	Da	Dopunjeno.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

24		Poglavlje 7.1: Katalog mjera, tabela 21, strana 39	Tekst "Regulacija vodotoka" - M32 i M33 su od ključnog značaja za diskusiju sa drugim sektorskim politikama, a posebno životnom sredinom, jer od dobro određenih mjera iz ovih paketa zavisi da li će doći do daljeg drastičnog ugrožavanja predela i prirode-biodiverziteta, ili će se postići neka vrsta kompromisa.	Ne	Ne	Nejasno. Nema nikakvog prijedloga za izmjenu.
25		Poglavlje 7.1: Katalog mjera, tabela 21, strana 39	Tekst "Oporavak okoliša" - Ova stavka bi se mogla tretirati i kao restauracija i revitalizacija prirodnih plavnih staništa-zona i unapređenje retenzionih kapaciteta.	Da	Da	Dopunjeno.
26		Poglavlje 7.2: Pregled mjera, strana 40	Tekst "Stoga bi trebalo nastojati da se zaštita duž čitavog toka rijeke Save..." - Ovo je veoma osjetljiv predlog - zaključak, koji bi mogao naneti velike ekološke, ekonomske i socijalne štete ako se usko bazira na interesima vodoprivrede i rečnog transporta.	Da	Da	Dopunjeno.
27		Poglavlje 7.2: Pregled mjera, strana 41	Tekst "...analizirane su uzimajući u obzir sljedeće aspekte" - ubaciti i druge aspekte: ekološki, ekonomski, socijalni, aspekt funkcije predela, aspekt kumulativnog uticaja....	Ne	Ne	Procjena predloženih mjera provedena je u skladu s odredbama Programa za izradu Plana upravljanja rizikom od poplava u slivu rijeke Save, te projektnim zadatkom za izradu Plana. Imajući u vidu da je pregled strukturnih mjera u okviru Sava FRMP sastavljen na osnovu mjera koje su definirane na nacionalnom nivou i prema različitim procedurama, potrebno ih je provoditi u skladu s nacionalnim i međunarodnim propisima (uklj. studije i druge aktivnosti prije odobrenja) te nacionalno planiranom dinamikom utvrđenom od strane nositelja aktivnosti.
28		Poglavlje 7.2.3: Prostorna raspodjela mjera, strana 42	Tekst "...Sljedeće AMI područje po veličini je RS_Sava s 9 mjera.." - Vizuelno na karti, prostor pod AMI izgleda najveći u Srbiji. Posebno osjetljivo i vredno područje je na Drini.	Ne	Ne	Komentar bez prijedloga za izmenu.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

29		Poglavlje 7.2.3: Prostorna raspodjela mjera, strana 42	Na reci Savi u Srbiji planira se ojačavanje postojećeg sistema odbrana od poplava ili gradnja novog nasipa, na relaciji Progar - Kupinovo, uz Obedsku baru. Stručna kuća nadležna za poslove zaštite prirode se jasno izjasnila da je za varijantu 1 (ojačavanje postojećeg nasipa), dok vodoprivreda ima intenciju da usvoji varijantu 2 (gradnja novog nasipa u plavnoj zoni, što je na štetu prirode i šumarstva). Ovo je tipičan primer kako se na lokalnom nivou ugrožavaju predeone i prirodne vrednosti sliva reke Save.	Ne	Ne	Komentar bez prijedloga za izmenu.
30		Poglavlje 7.2.4: Mjere koje utječu na retenciranje voda, strana 42	Trebalo bi osim priloženih predloga retenzija u odnosu na vodoprivredu, razmotriti i neke druge predloge retenzija, iz ostalih sektorskih politika ali i od NVO sektora (izneto u Sava White Book na primer) ili predlozi na osnovu FORRET projekta.	Ne	Ne	Mjere su identificirane na temelju nacionalnih dokumenata i prijedloga država. Plan uključuje nestrukturane mjere za unpređenje kvalitete i količine podataka za sljedeći ciklus planiranja. Sava FRMP ne može koristiti informacije koje nisu zvanično prihvaćene ili dostavljene od strane nadležnih institucija država potpisnica Okvirnog sporazuma.
31		Poglavlje 7.2.4: Mjere koje utječu na retenciranje voda, tabela 13, strana 42	Razmotriti mogućnost uspostavljanja prirodne retenzije na lokalitetu Orlača kod Prova, na površini od oko 1.500 ha.	Ne	Ne	Mjere su identificirane na temelju nacionalnih dokumenata i prijedloga država.
32		Poglavlje 7.2.5 - Prekogranični utjecaj mjera, strana 43	Ovde bi se mogao pomenuti međunarodni projekat FORRET i potencijalna retenzija, najveća u Posavini, na području Bosutskih i Spačvanskih šuma.	Da	Ne	Projekt već uključen (pomenut) u nestrukturane mjere.
33		Poglavlje 7.2.5 - Prekogranični utjecaj mjera, strana 43	Tekst "...definiranih na osnovu različitih vodnih politika država..." - Ovo je zaista tačno rečeno, u pitanju je samo vodna politika, a gde su druge isto tako važne politike u slivu Save ? - Ustvari, preciznije rečeno, to nije vodna već vodoprivredna politika.	Ne	Ne	Komentar bez prijedloga za izmenu.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

34			Poglavlje 7.2.6: Integracija upravljanja rizicima od poplava u aktivnosti zaštite voda na razini sliva rijeke Save, strana 43	Tekst "...potencijalne sinergije ili konflikata.." - Ovde se najavljuje analiza potencijalnih negativnih uticaja vodoprivredne i navigacione politike na druge sektorske politike, ali kasnije tih analiza uglavnom nema.	Ne	Ne	Izvršena je preliminarna procjena odnosa između predloženih nacionalnih mjera u Sava FRMP i okolišnih ciljeva Okvirne direktive o vodama, na temelju raspoloživih podataka. Mjere je potrebno provoditi u skladu s nacionalnim i međunarodnim propisima (uklj. studije i druge aktivnosti prije odobrenja) te nacionalno planiranom dinamikom utvrđenom od strane nositelja aktivnosti.
35			Poglavlje 7.2.6: Integracija upravljanja rizicima od poplava u aktivnosti zaštite voda na razini sliva rijeke Save, strana 43	Tekst "...dovele su do toga da su vodna tijela značajno izmijenjena." - Međutim treba dodati da se vodna tijela mogu u mnogim slučajevima delom ili potpuno vratiti u nekadašnje prirodno stanje, čime se postiže sinergija različitih sektorskih politika i održivost u upravljanju rečnim slivom, što najmanje košta. No, treba dobra volja za to.	Ne	Ne	Nije predmet Sava FRMP.
36			Poglavlje 7.2.6: Integracija upravljanja rizicima od poplava u aktivnosti zaštite voda na razini sliva rijeke Save, strana 43	Tekst "...potrebno je postići dobar ekološki potencijal, koji se razlikuje od dobrog ekološkog stanja." - Ovo je važna rečenica ali nedovoljno objašnjena i stavljena u funkciju donošenja zaključaka.	Ne	Ne	Rečenica je u funkciji poglavlja u kojem se nalazi.
37			Poglavlje 7.2.6: Integracija upravljanja rizicima od poplava u aktivnosti zaštite voda na razini sliva rijeke Save, strana 44	Tekst "...odnosno mjer predloženih u RBMP, a to su:" - Neki od dole nabrojanih ciljeva nisu sasvim u skladu sa predloženim mjerama u studiji, posebno strukturnim.	Da	Ne	Nacionalne strukturne mjere u područjima od zajedničkog interesa su identificirane na temelju nacionalnih dokumenata i prijedloga država te usklađene s ciljevima Sava FRMP. Za ove mjere je izvršena preliminarna procjena odnosa između predloženih nacionalnih mjera u Sava FRMP i okolišnih ciljeva Okvirne direktive o vodama, na temelju raspoloživih podataka.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

38			<p>Poglavlje 7.2.6: Integracija upravljanja rizicima od poplava u aktivnosti zaštite voda na razini sliva rijeke Save, strana 45</p>	<p>Tekst "...pokazala da mogu biti potencijalno u suprotnosti s oklišnim ciljevima Okvirne direktive..." - Posebno su u suprotnosti sa nekim EU direktivama (Direktiva o staništima, Direktiva o pticama), kao i brojnim međunarodnim konvencijama i programima.</p>	Ne	Ne	<p>Poglavlje se odnosi na Okvirnu direktivu o vodama. Nacionalne strukturne mjere u područjima od zajedničkog interesa su identifikarne na temelju nacionalnih dokumenata i prijedloga država te ih je potrebno provoditi u skladu s nacionalnim i međunarodnim propisima (uklj. studije i druge aktivnosti prije odobrenja) te nacionalno planiranom dinamikom utvrđenom od strane nositelja aktivnosti.</p>
39			<p>Poglavlje 7.2.7: Zaključak pojednostavljene analize mogućih učinaka na okoliš, strana 45</p>	<p>Da bi ova analiza bila merodavna važno je kakvi su parametri analizirani i na osnovu kojih konkretnih baza podataka. Očito je da parametri vezani za prirodne vrednosti, biodiverzitet i predeo nisu uzimani dovoljno u obzir.</p>	Ne	Ne	<p>Plan sadrži preliminarna procjenu učinaka po okoliš koji se mogu javiti kao rezultat primjene predloženih planskih mjera (strukturnih i nestrukturnih). Identifikacija mogućih značajnih utjecaja (pozitivnih i negativnih) vršena je na temelju dostupnih raspoloživih informacija o projektu kao što su: (1) planski dokumenti zemalja FASRB u području upravljanja vodama i rizikom od poplava, (2) elaborati procjene utjecaja na okoliš danih projekata i (3) druge javno dostupne informacije o predmetnim projektima. Identifikacija zaštićenih područja prirode vršena je na temelju javno dostupnih informacija: (1) GIS baza zaštićenih područja prirode u Europi, EEA, (2) GIS baze / liste zaštićenih područja prirode u svim zemljama FASRB, (3) prijedlozi potencijalnih NATURA 2000 područja u Srbiji, BiH i Crnoj Gori i (4) Sava GIS Geoportal.</p>

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

40		Poglavlje 7.2.7: Zaključak pojednostavljene analize mogućih učinaka na okoliš, strana 46	Tekst "...regulacija korita rijeke Tare" - Ovo izuzetno problematično zbog jedinstvenog kanjona Tare.	Ne	Ne	Nacionalne strukturne mjere u područjima od zajedničkog interesa su identificirane na temelju nacionalnih dokumenata i prijedloga država te ih je potrebno provoditi u skladu s nacionalnim i međunarodnim propisima (uklj. studije i druge aktivnosti prije odobrenja) te nacionalno planiranom dinamikom utvrđenom od strane nositelja aktivnosti.
41		Poglavlje 7.2.7: Zaključak pojednostavljene analize mogućih učinaka na okoliš, strana 46	Tekst "...ili mogu negativno utjecati na zaštićena staništa." - A i na zaštićene vrste.	Da	Da	Dopunjeno.
42		Poglavlje 7.2.7: Zaključak pojednostavljene analize mogućih učinaka na okoliš, strana 46	Tekst "...mjere se uglavnom odnose na izgradnju nasipa..." - Svaka nova izgradnja obaloutvrda i nasipa u Posavini nikako sa aspekta životne sredine i prirode ne može dobiti ocenu - srednji. Očito je da treba testirati uticaj u odnosu na relevantne podatke o prirodnim i predeonim vrednostima.	Ne	Ne	Sava FRMP sadrži kratku preliminarnu procjenu učinaka mjera na okoliš, na temelju dostupnih podataka. Svaka nacionalna strukturna mjera u područjima od zajedničkog interesa će se temeljito analizirati kroz proces procjene utjecaja na okoliš i druge studije u skladu s nacionalnim propisima.
43		Poglavlje 7.2.7: Zaključak pojednostavljene analize mogućih učinaka na okoliš, strana 46	Tekst "...Mačvi i Vojvodini" - Uticaj radova uz Drinu u Mačvi vrlo verovatno će imati veliki uticaj na prirodu, biodivezitet i predeo. Obradivači studije verovatno nisu raspolagali sa relevantnim podacima o vrednostima tog područja.	Ne	Ne	Sava FRMP sadrži kratku preliminarnu procjenu učinaka mjera na okoliš, na temelju dostupnih podataka. Svaka nacionalna strukturna mjera u područjima od zajedničkog interesa će se temeljito analizirati kroz proces procjene utjecaja na okoliš i druge studije u skladu s nacionalnim propisima.
44		Poglavlje 7.2.7: Zaključak pojednostavljene analize mogućih učinaka na okoliš, strana 46	Tekst "...ne predstavljaju unačajan rizik po životnu sredinu" - Ovo prilično nategnut i verovatno netačan zaključak. Očito je da fale kvalitetni ulazni podaci da bi i analiza bila odgovarajuća, kao i zaključci.	Ne	Ne	Sava FRMP sadrži kratku preliminarnu procjenu učinaka mjera na okoliš, na temelju dostupnih podataka. Svaka nacionalna strukturna mjera u područjima od zajedničkog interesa će se temeljito analizirati kroz proces procjene utjecaja na okoliš i druge studije u skladu s nacionalnim propisima.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

45		Poglavlje 7.2.7: Zaključak pojednostavljene analize mogućih učinaka na okoliš, strana 46	Tekst "...mjere za ublažavanje njihovog učinka su poznate i rutinski se primjenjuju..." - U slivu Posavine gotovo da ne postoje rutinske mere koje su se pokazale u praksi i koje doprinose usklađivanju aktivnosti u vodoprivredi i zaštiti prirode. Treba pojasniti koje su to rutinske mere i aktivnosti.	Ne	Ne	Sava FRMP sadrži kratku preliminarnu procjenu učinaka mjera na okoliš, na temelju dostupnih podataka. Svaka nacionalna strukturalna mjera u područjima od zajedničkog interesa će se temeljito analizirati kroz proces procjene utjecaja na okoliš i druge studije u skladu s nacionalnim propisima.
46		Poglavlje 7.2.7: Zaključak pojednostavljene analize mogućih učinaka na okoliš, strana 46	Tekst "...njihov očekivani učinak na okoliš je u prostornom smislu lokalno ograničen." - I ovo je nategnut zaključak koji nema čvrstog uporišta. Lokalni regulacioni radovi na Drini ili nekim rekama u BiH-Republici Srpskoj će gotovo izvesno imati velikih negativnih uticaja na nizvodni deo sliva reke Save, posebno na područje Obedske bare.	Ne	Ne	Sava FRMP sadrži kratku preliminarnu procjenu učinaka mjera na okoliš, na temelju dostupnih podataka. Svaka nacionalna strukturalna mjera u područjima od zajedničkog interesa će se temeljito analizirati kroz proces procjene utjecaja na okoliš i druge studije u skladu s nacionalnim propisima.
47		Poglavlje 7.2.8: Klimatske promjene i planiranje upravljanja rizicima od poplava na razini sliva rijeke Save, strana 48	Tekst "Kao mjere visokog značaja ocjenjene su..." - Ovde bi kao prvu meru trebalo navesti unapređenje-širenje postojećih plavnih zona uz reke i i formiranje novih na istorijskom morfološkom aluvijalnom prostoru reka, povlačenjem postojećih nasipa i druge vodoprivredne infrastrukture, dalje od korita reke, što je već uobičajena praksa u mnogim tehnološki razvijenim i naučno osvešćenim zemljama Evrope i Sveta.	Ne	Ne	Navedene preliminarne analize odnose se nacionalne strukturne mjere identificirane u Planu na temelju nacionalnih službenih dokumenata i prijedloga država.
48		Poglavlje 8: Mehanizmi koordinacije i načini međusobne suradnje u slučaju izvanredne obrane od poplava, stranica 49	Tekst "Koordinacija između ostalog uključuje: razmjenu informacija,..." - U razmenu informacija i podataka mora se neizostavno uključiti sektor životne sredine, ali i neke druge sektorske politike.	Da	Ne	Razmjena informacija i podataka te usklađivanje sektorskih politika trebali bi se provoditi na nacionalnoj razini.
49		Poglavlje 8.1.1: Savska komisija, strana 49	Poželjno je i potrebno da Savska komisija razvije kvalitetniju saradnju sa drugim institucijama, organizacijama i pokretima koji deluju u slivu reke Save ili imaju interese na tom izuzetno vrednom prostoru. Tu se pre svega misli na međunarodnu mrežu - SavaParks Network.	Ne	Ne	Države određuju nadležne institucije za provedbu Okvirnog sporazuma o slivu rijeke Save i Protokola o zaštiti od poplava uz Okvirni sporazum, s kojim Savska komisija komunicira.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

50		Poglavlje 8.3: Međusobna suradnja u slučaju izvanredne obrane od poplava, tabela 16, strana 52	Tekst "Srbija" - I ovdje nedostaju institucije vezane za oblast životne sredine, ali za kulturno i drugo nasleđe.	Ne	Ne	Tablica je usklađena prema podacima dobivenim od država i izravno se odnosi na izvanredne situacije obrane od poplava.
51		Poglavlje 9: Informiranje javnosti i konzultacije sa dionicima, strana 54	Tekst "Poboljšanje kvalitete nacрта Plana..." - Kvaliteta pre svega u funkciji multifunkcionalnosti i usklađenosti sa drugim interesnim grupama.	Ne	Ne	Komentar bez prijedloga za izmenu.
52		Poglavlje 9: Informiranje javnosti i konzultacije sa dionicima, strana 54	Tekst "prepoznate su tri osnovne grupe" - Posebno se treba odrediti prema institucijama i organizacijama koje su ili koje trenutno u slovu Save realizuju velike međunarodne projekte, ko što su projekti FORRET i SAVA TIES.	Ne	Ne	Skupine dionika identificirane su tijekom pripreme Plana u koordinaciji sa državama, odnosno institucijama uključenim u pripremu plana putem Savske komisije.
53		Poglavlje 9: Informiranje javnosti i konzultacije sa dionicima, strana 54	Tekst "Zainteresirane institucije u zemljama sliva rijeke Save, međunarodne institucije..." - Ne samo institucije već i šira javnost, a posebno naučne institucije i organizacije civilnog sektora, ako i značajne međunarodne organizacije kao što su EURONATUR i WWF. Poseban naglasak opet na međunarodnoj mreži institucija i organizacija - SavaParks Network, čije aktivnosti, projekti i publikacije (Sava White Book) skoro da nisu ni pomenute.	Ne	Ne	Šira javnost je posebno spomenuta, kao i udruge koje se bave zaštitom okoliša i prirode. Informacije u poglavlju su dane na razini koja je potrebna za funkciju navedenog poglavlja u okviru teksta Plana. Sava FRMP za informacije koristi isključivo izvore/publikacije prihvaćene ili dostavljene od strane nadležnih institucija država potpisnica Okvirnog sporazuma.
54		Poglavlje 10: Zaključna razmatranja	Generalni komentar na osnovu pregedanog teksta dokumenta i priloga, da je potrebno uraditi brojne izmene i dopune, uz napor da se mnogo konkretnije uzmu u obzir i prikažu prirodne i predeone karakteristike sliva reke Save, kao i da se promoviše pristup prirodi bliskog načina odbrane od poplava i smanjenja negativnih uticaja klimatskih promena, korišćenjem postojećih prirodnih plavnih zona sa šumama, barama i livadama, i reaktiviranjem nekadašnjih. Ukoliko se to ne uradi, dokument će biti u mnogim segmentima jednostran i izazvaće značajne negativne posledice u budućnosti po životnu sredinu a time dugoročno i po stanovništvo u slivu reke Save.	Ne	Ne	Obrazloženja su dana u prethodnim odgovorima.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

55	Iris Benč	Brodsko ekološko društvo-BED, Croatia	28/11/2018	Sava FRMP generalno	The draft Management plan is not acceptable because it holds a lot of still unverified data, and problematic conclusions and recommendations. It doesn't take into consideration the aspect of nature conservation/biodiversity and landscape protection. Furthermore, it does not properly take into account new studies carried out along the Sava River Basin, particularly river and floodplain restoration potential that has been depicted in the Sava White Book study.	Ne	Ne	Sava FRMP took into account data (including national structural measures in AMIs) verified and delivered by responsible institutions of the FASRB Parties for Flood Risk Management. Sava FRMP took into account Protected Areas (PAs), including those under national legislation where PAs were reported by the Parties. Data described in new studies and Sava White Book publication or any other document that were not verified, approved or reported by the Parties were noted, but not taken into account as "official" sources of information.
56	Zijad Bikić	Vlada Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za polj.šum.i vodoprivredu	29/11/2018	Poglavlje 2.3.2: Vodotoci u slivu rijeke Save od značaja za izradu FRMP, strana 18	U dijelu teksta "Značajni desni pritoci sliva srednjeg i donjeg toka rijeke Save su: Kupa, Una sa pritokom Sanom, Vrbas, Ukrina, Bosna, Lukavac i Tinja na srednjem toku" te u tabeli broj 3 na strani broj 19 "Pritoke rijeke Save od značaja za izradu Sava FRMP" Smatramo da je potrebno kao značajnu desnu pritoku na srednjem toku dodati i rijeku Brku. Ukupna površina sliva rijeke Brke je 231,0 km ² , Dužina rijeke do ušća u rijeku Savu je 41,3 km., Države koje dijeli sliv vodotoka : BA, Desna pritoka rijeke Save.	Da	Da	Dopunjeno.
57				Poglavlje 3.3.1: Nasipi, oteretni bazeni, uređenje korita, kanali, strana 24	Na strani broj 24, Slika 8: Nasipi duž rijeke Save (Izvor Savska komisija, Sava GIS) – potrebno je ucrtati oznaku postojeće „crpne stanice i ustave“ koji se nalaze uzvodno od ušća rijeke Tinje u rijeku Savu cca 2.5 km. u naselju Vučilovac i Krepšić u Brčko distriktu BiH.	Da	Da	Dopunjeno.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

58				Prilog 5: Pregled mjera, stranica 76-79	Na strani broj 76-79 u tabeli broj 22: Pregled strukturnih mjera na područjima od zajedničkog interesa potrebno je dodati : Država : BA , Tip: M33, Cilj: 1, Mjera: Radovi na rekonstrukciji nasipa, Indikativni opis aktivnosti: Rekonstrukcija Savskog odbrambenog nasipa u naselju Krepšić i Vučilovac u Brčko distriktu BiH od St.0+0,00 km do St. 9+ 662,0 km. Nositelj/nadležna institucija: Vlada Brčko distrikta BiH, Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu. Indikativni izvori finansiranja: Budžet Brčko distrikta BiH, kredit Svjetske banke, EU fondovi – IPA program 2014.	Ne	Ne	Nakon konzultacija između nadležnih nacionalnih tijela, odlučeno je da se ova strukturna mjera ne doda u Sava FRMP, budući da su građevinski radovi u tijeku i blizu finalizacije.
59	Merita Borota	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije – Republička direkcija za vode, JVP „Srbijavode“, JVP „Vode Vojvodine“, Institut za vodoprivredu „Jaroslav Černi“	29/11/2018	Sava FRMP generalno	Ispraviti nazive dokumenta i usaglasiti (pisati Sl glasnik ili samo godinu; npr; Strategija upravljanja vodama na teritoriji R. Srbije do 2034 iz 2017, Preliminarna procena rizika od poplava na teritoriji Republike Srbije, 2012,...).	Da	Da	Ispravljeno.
60				Sava FRMP generalno	Kolubara treba da bude poseban AMI (RS_Kolubara) i svuda gde se pominje AMI treba dodati Kolubaru i to se odnosi za tabele mjera.	Da	Da	Ispravljeno.
61				Sava FRMP generalno	Mere na Kolubari a koje su u tabelama naznačene kao RS_Sava treba da nose oznaku RS_Kolubara.	Da	Da	Ispravljeno.
62				Sava FRMP generalno	U kartama ubaciti RS_Kolubara.	Da	Da	Ispravljeno.
63				Poglavlje 4.2: AMI, tabela 10, strana 28	Dodati RS_Kolubara.	Da	Da	Ispravljeno.
64				Poglavlje 7.2.4: Mjere koje utječu na retenciranje voda, tabela 13, strana 42	"Izgradnja retencije na reci Stara Tamnava, Obrenovac" zameniti sa "Uređenje sliva Kolubare - Izgradnja 20 malih retenzionih brana na slivu".	Da	Da	Ispravljeno.
65				Poglavlje 7.2.6: Integracija upravljanja rizicima od poplava u aktivnosti zaštite voda na razini sliva rijeke Save, tabela 14, strana 44	Dodati RS_Kolubara Tabela je nejasna i netačna *Predlažemo da se ubaci 4 kolona: vodno telo u kojoj be se dale oznake vodnih tela koje pripadaju određenom AMI-ju i njihov karakter (npr. RS_Sava ima 2 vodna tela; RS_SA_2 koje je prirodno vodno telo i RS_SA_1 koje je znatno promenjeno) *ukoliko se granice vodnih tela i AMI-ja ne remete.	Ne	Ne	Trebalo je sugerirati ranije. Ne može se napraviti za sve države jer nema podataka u Sava GIS.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

66			Poglavlje 8.3: Međusobna suradnja u slučaju izvanredne obrane od poplava, tabela 16, strana 51	Obrisati 'između ostalog' U opisu da stoji tekst: "Na vodotocima 1. reda i sistemima za odvodnjavanje u javnoj svojini odbranu od poplava sprovodi nadležno javno vodoprivredno preduzeće u skladu sa Opštim i Operativnim planom odbrane od poplava a na vodotocima 2. reda jedinica lokalne samouprave".	Da	Da	Ispravljeno.
67			Prilog 5: Pregled mjera, tabela 21, strana 73	Za meru "Analiza učinaka rasteretnih bazena i velikih akumulacija u slivu rijeke Save" u opisu mere umesto teksta "Izrada studije sa ocjenom postojećeg stanja i analizom učinaka (pozitivnih i negativnih) rasteretnih bazena i velikih akumulacija na razinu vode u vodotocima" treba da stoji "Izrada studije sa ocjenom postojećeg stanja i analizom učinaka (pozitivnih i negativnih) rasteretnih bazena na Savi i velikih akumulacija na Drini".	Ne	Ne	Konačni naslov mjere dogovoren je na 34. sastanku PEG FP u prosincu 2018. godine.
68			Prilog 5: Pregled mjera, tabela 22, strana 76	"Izgradnja retencije na reci Stara Tamnava, Obrenovac" zameniti sa "Uređenje sliva Kolubare - Izgradnja 20 malih retencionih brana na slivu".	Da	Da	Ispravljeno.
69			Prilog 5: Pregled mjera, tabela 22, strana 76	"Rekonstrukcija i nadvišenje Beogradskih obala" zameniti sa "Rekonstrukcija i nadvišenje obala, mobilni sistem".	Da	Da	Ispravljeno.
70			Prilog 5: Pregled mjera, tabela 22, strana 76-80	Obrisati: "M33 1 Izmuljenje rijeke Save - Novi Beograd Radovi na izmuljenju JVP Srbijavode".	Da	Da	Ispravljeno.
71			Prilog 5: Pregled mjera, tabela 22, strana 76-80	Obrisati: "M33 1 Zaštita grada Beograda od velikih voda Dunava i Save Izgradnja infrastrukture JVP Srbijavode".	Da	Da	Obrisano.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

72		Prilog 5: Pregled mjera, tabela 22, strana 76-80	Tekst "BA_RS_Sava BA/RS (1) M33 i rekonstrukcija sustava za zaštitu na desnoj obali Save; Radovi na rekonstrukciji u duljini od 31 km (Regionalni program za BiH i Srbiju – Oporavak od poplava); JVP Srbijavode, RDV, jedinice lokalne samouprave; Nacionalni izvori; EU IPA fondovi; Zajmovi (Svjetska banka, EIB...); WBIF; EU programi prekogranične saradnje" - zameniti sa tekstom "RS_Sava RS (XX) M33 1 Rekonstrukcija sustava za zaštitu na desnoj obali Save u Mačvi; Radovi na rekonstrukciji u duljini od 31 km; JVP Srbijavode, RDV, jedinice lokalne samouprave; Nacionalni izvori; EU IPA fondovi (Regionalni program za BiH i Srbiju – Oporavak od poplava).	Da	Da	Ispravljeno.
73		Prilog 5: Pregled mjera, tabela 22, strana 78	"BA_RS" zameniti sa "RS_Sava" i prebaciti na odgovarajuće mesto u tabeli na strani 76.	Da	Da	Ispravljeno.
74		Prilog 5: Pregled mjera, tabela 22	U tabelu dodati još dva reda: -Zaštita gradskog područja Sremske Mitrovice i Mačvanske Mitrovice Opis aktivnosti: mobilna zaštita Nadležna institucija: JVP Vode Vojvodine i JLS -Zaštita gradskog područja Šapca Opis aktivnosti: mobilna zaštita Nadležna institucija: JVP Srbijavode i JLS.	Da	Da	Dopunjeno.
75		Prilog 5: Pregled mjera, tabela 22, strana 80	Na Kolubari RS_Kolubara, treba dodati još jedan red sa opisom: Rekonstrukcija nasipa za zaštitu Obrenovca Nadležni JVP Srbijavode Izvor finansiranja WB.	Da	Da	Dopunjeno.
76		Poglavlje 1.1: Pozadina, strana 10	Tekst "Svrha izrade Sava FRMP je uspostavljanje zajedničkih ciljeva..." - Pored ciljeva, svrha plana je i uspostavljanje zajedničkih mjera – trebalo bi dodati.	Da	Da	Dopunjeno.
77		Poglavlje 2.3.2: Vodotoci u slivu rijeke Save od značaja za	Tekst "Tržiška Bistrica, Kokra, Kamniška Bistrica, Sora, Lukavac, Topčiderska reka" - Manje reke se ne pominju u daljem tekstu. Ukoliko na njima nisu identifikovana AMI ili nacionalne mere, da li je neophodno da se ovde pominju?	Ne	Ne	Zahtjev Slovenije. Na svim rijekama koje su onačene kao one od značaja za sava FRMP su identificirani APSFR i/ili područja opasnosti.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

			izradu FRMP, strana 18				
78			Poglavlje 2.3.4: Oborine i otjecanje, strana 20	Tekst ispod slike 6 "...100-godišnjih maksimalnih godišnjih protoka..." - Nejasan termin tj. termin kao takav ne postoji, da li su u pitanju protoci sa 100-godišnjim povratnim periodom na hidrološkim stanicama duž Save?	Ne	Ne	Tekst usklađen na sastanku PEG FP.
79			Poglavlje 2.3.4: Oborine i otjecanje, strana 20	Tekst u slici 6 "Duljina vodotoka" zameniti sa "Stacionaža vodotoka (km)".	Da	Da	Ispravljeno.
80			Poglavlje 3.1: Velike vode i značajne poplave, strana 21	Tekst "...da kulminacija događaja na desnim velikim pritocima stižu u Savu ranije nego što dođe do kulminacije u samoj rijeci Savi" - nije jasno.	Ne	Ne	Komentar nije konkretan, odnosno nije navedeno što je nejasno.
81			Poglavlje 3.1: Velike vode i značajne poplave, strana 21	Tekst "Najranije zabilježene poplave na području rijeke Save dogodile su se u Sloveniji 1550. godine. U XVIII. stoljeću u Sloveniji su zabilježene..." - Da li su poplave iz XVI-XIX veka relevantne s obzirom na stepen izgrađenosti sistema zaštite? Da li je analiziran dovoljno velik uzorak poplavnih događaja u svim zemljama da bi se mogli doneti ovakvi zaključci?	Ne	Ne	Da, sve povijesne poplave koje su uzete u obzir su indikativne i relevantne. To što izuzev Slovenije, ostale države nisu dostavile podatke za prethodna stoljeća ne umanjuje zaključke izvedene iz onog što je bilo raspoloživo.
82			Poglavlje 3.1: Velike vode i značajne poplave, strana 22	Tekst "U svibnju 2014. godine, sliv rijeke Save, a najviše područje Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije, pogođen je velikim poplavnim događajem." - Veliki poplavni događaj je pogodio samo područje Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije, područje koje je najviše pogođeno je opisano u izveštaju o poplavi u maju 2014. godine ICPDR i ISRBC.	Da	Da	Ispravljeno.
83			Poglavlje 3.2: Potencijalna poplavna područja, strana 23	Tekst "...izdvojeno je 251 potencijalno poplavno područje od značaja za zaštitu od poplava u slivu rijeke Save..." zameniti sa "...izdvojeno je 251 potencijalno poplavno područje od značaja za sliv rijeke Save.....".	Da	Da	Ispravljeno.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

84		Poglavlje 3.2: Potencijalna poplavna područja, tabela 5, strana 23	Tekst "Ukupna površina potencijalnih poplavnih područja (km ²) u RS 2.812,09". S obzirom da se u 1. pasusu istog poglavlja (str. 22) poziva na „poplavna područja definirana prethodnom procjenom rizika od poplava u slivu rijeke Save“, nije jasno odakle ova cifra. Naime u Sava PFRA (poglavlje 5.4, str. 23) stoji „it was assessed that the Sava, Bosut, Drina and the Kolubara with its tributaries may potentially flood the total area of about 2,250 km ² .“ Takođe, s obzirom na nepouzdanost i nepreciznost podataka, veličinu površina treba zaokružiti na ceo broj.	Da	Ne	Za Srbiju su umjesto APSFR koji su prikazani linijom i točkom, korištene potencijalne buduće plavne zone koje su tijekom pripreme Sava FRMP ažurirane. Ukupna površina potencijalnih budućih dođagaja je veća nego u vrijeme izrade Izvješća o PFRA u 2014. Također, na sastancima PEG FP su prikazana poplavna područja koja se djelomično "preklapaju" na području Save i Drine, te Save i Kolubare. Dogovoreno je da u zbroj uđu i "preklopi".
85		Poglavlje 4.1: PFRA - Prethodna procjena rizika od poplava u slivu rijeke Save, strana 26	Tekst "Procjena je uključila područje entiteta Federacije BiH, dok su za područje entiteta Republika Srpska ¹⁶ , Brčko Distrikt BiH ¹⁷ i Crnu Goru ¹⁸ , podaci obrađeni tijekom izrade Sava FRMP". - Sava PFRA je uključila i SI, HR, RS - dodati	Da	Da	Ispravljeno.
86		Poglavlje 4.2: AMI, strana 28	Tekst "Područja od zajedničkog interesa za zaštitu od poplava na razini sliva rijeke Save (u daljem tekstu: područja od zajedničkog interesa ili AMI područja) su definirana Protokolom, kao područja koja dijele dvije ili više država, a koja predstavljaju osnovni element za analizu na nivou Sava FRMP". - U Protokolu ne postoji ovakva definicija. Preformulisati.	Da	Da	Dopunjeno.
87		Poglavlje 5.1: Zaključci izvedeni iz nacionalnih karata opasnosti i rizika od poplava, strana 32	Tekst "Za potrebe analize u okviru ovog dokumenta, korištene su dostupne nacionalne karte opasnosti od poplava i rizika za stanovnike, Corine Pokrov zemljišta te E-PRTR/IPPC registar, da bi se osigurala ujednačenost podataka na čitavom slivu. Kulturna baština nije obrađena zato što podaci nisu bili dostupni za cijeli sliv." - U celom poglavlju se govori o podacima iz nacionalne dokumentacije. Zato ovom pasusu nije mesto u ovom poglavlju pošto se odnosi na analize koje su izvršene u okviru izrade Sava FRMP. Možda ga treba prebaciti u poglavlje 5.2.	Ne	Ne	Poglavlje 5.1 se odnosi na nacionalne podatke koji ne uključuju područja od zajedničkog interesa (AMI). Poglavlje 5.2. se odnosi na AMI područja koja ne uključuju sva područja iz nacionalnih planova nego ona koja su dogovorena tijekom izrade Sava FRMP. Stoga su moguća odstupanja.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

88		Poglavlje 5.2: Prikaz rizika od poplava za područja od zajedničkog interesa na osnovu raspoloživih karata država, tabela 11, strana 33	Brojčani pokazatelji za poplavna područja u okviru AMI za koja su na nacionalnom nivou izrađene karte, korišćenjem podataka koji su navedeni u prethodnoj primedbi. Potrebno je dati precizniji naslov i objašnjenje (u fusnoti) s obzirom da se podaci, za područje RS, razlikuju od navedenih u prethodnom poglavlju.	Da	Da	Brojčani podaci se odnose na više AMI područja u kojima površinom sudjeluje RS. Isto tako AMI područja u RS nisu obuhvatila sva APSFR u RS pa se podaci razlikuju od onih u poglavlju 5.1: Zaključci izvedeni iz nacionalnih karata opasnosti i rizika od poplava. Dodano pojašnjenje - fusnota.
89		Poglavlje 6: Ciljevi upravljanja rizicima od poplava od zajedničkog interesa na razini sliva rijeke Save, strana 35	Tekst "Ciljevi upravljanja rizicima od poplava od zajedničkog interesa se zasnivaju na Programu, ciljevima identificiranim u nacionalnim dokumentima te su uzeti u obzir i drugi dokumenti Savske komisije i zemalja članica". - Ciljevi su identični ciljevima iz Danube FRMP (ICPDR).	Da	Da	Vraćen tekst iz ranije verzije.
90		Poglavlje 7: Katalog i pregled mjera, strana 38	Tekst "Nestrukturane mjere za područje sliva i strukturne mjere na područjima od zajedničkog interesa..." - Trebalo bi navesti da su u pitanju „nacionalne“ strukturne mere.	Da	Da	Dopunjeno.
91		Poglavlje 7.2: Pregled mjera, strana 41	Tekst "nacrt Plana upravljanja rizicima od poplava za teritoriju Republike Srbije". - Da li je ovaj dokument dat na uvid konsultantu?	Da	Ne	Da.
92		Poglavlje 7.2.6: Integracija upravljanja rizicima od poplava u aktivnosti zaštite voda na razini sliva rijeke Save, strana 45	Tekst "Na temelju prethodne analize planiranih strukturnih mjera, ocijenjeno je da četiri identificirane mjere podržavaju ostvarenje okolišnih ciljeva Okvirne direktive o vodama". - Koje 4 mere? Ili ih navesti u tekstu ili u prilogu 5 dodati kolonu koja će opisati da li mere podržavaju ciljeve ODV.	Da	Da	Dopunjeno.
93		Prilog 5: Pregled mjera, strana 71	Tekst "Identifikacija/usuglašavanje područja od zajedničkog interesa za zaštitu od poplava: Razmatranje prijedloga definiranog u dokumentu Preliminarne procjene rizika od poplava u slivu rijeke Save i ukoliko se steknu uvjeti, usvajanje područja od zajedničkog interesa za zaštitu od poplava" - Predlog AMI nije dat u dokumentu Preliminarne procjene rizika od poplava u slivu rijeke Save već u Sava FRMP.	Da	Da	Ispravljeno.
94		Prilog 5: Pregled mjera, strana 71	Tekst "Koordinacija APSFR na međunarodnim slivovima/područja od zajedničkog interesa (AMI)" zameniti sa "Koordinacija APSFR na međunarodnim slivovima/područjima od zajedničkog interesa (AMI)".	Da	Da	Ispravljeno.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

95				Prilog 5: Pregled mjera, strana 73	Tekst "Praćenje i kontrola stanja korita vodotoka za velike vode". - Da li je relevantno na međunarodnom nivou?	Ne	Ne	Ako je tako izvijestila država, onda da.
96				Prilog 5: Pregled mjera, strana 73	Tekst "Redovno održavanje, praćenje, analize i izvještavanje o stanju građevina i sistema obrane od poplava" - Da li je „Redovno održavanje, praćenje, analize“ relevantno na međunarodnom nivou?	Ne	Ne	Ako je tako izvijestila država, onda da.
97				Prilog 5: Pregled mjera, strana 76	Tekst "Pregled strukturnih mjera na područjima od zajedničkog interesa" zameniti sa "Pregled nacionalnih strukturnih mjera na područjima od zajedničkog interesa".	Da	Da	Dopunjeno.
98	Strahinja Rogić	Republička uprava civilne zaštite Republike Srpske	29/11/2018	Izjava o ograničenju odgovornosti, strana 3	U dijelu dokumenta "Izjava o ograničenju odgovornosti" napisano: Javno preduzeća "Vode Srpske" Bijeljina treba: Javna ustanova "Vode Srpske" Bijeljina Nije preduzeće već je "Javna ustanova", kako je registrovana, te kako se ispravno naziva dalje u dokumentu.	Da	Da	Ispravljeno.
99				Poglavlje 8: Mehanizmi koordinacije i načini međusobne suradnje u slučaju izvanredne obrane od poplava, stranica 51	U Tabeli 16. Pregled nadležnih tijela - Bosna i Hercegovina - napisano: Republički zavod za civilnu zaštitu, Banja Luka, treba da stoji : Republička uprava civilne zaštite Republike Srpske - RUCZ, Istočno Sarajevo (u Banja Luci postoji Područno odjeljenje civilne zaštite Banja Luka, koje je regionalna kancelarija RUCZ, ne postoji "Republički zavod za CZ").	Da	Da	Ispravljeno.
100	Kata Benac	Public institution for nature protection of Sisak-moslavina County, Croatia	30/11/2018	Sava FRMP generalno	The draft Management plan is not acceptable because it holds a lot of still unverified data, and problematic conclusions and recommendations. It doesn't take into consideration the aspect of nature conservation, NATURA 2000 sites, biodiversity and landscape protection (www.bioportal.hr). Furthermore, it does not properly take into account new studies carried out along the Sava River Basin, particularly river and floodplain restoration potential that has been depicted in the Sava White Book study.	Ne	Ne	Sava FRMP took into account data (including national structural measures in AMIs) verified and delivered by responsible institutions of the FASRB Parties for Flood Risk Management. Sava FRMP took into account Protected Areas (PAs), including those under national legislation where PAs were reported by the Parties. Data described in new studies and Sava White Book publication or any other document that were not verified, approved or reported by the Parties were noted, but not taken into account as "official" sources of information.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

101	Jošt Stergaršek	Notranjski regijski park, Slovenia	30/11/2018	Sava FRMP generalno	We believe the draft Management plan is not acceptable because it holds a lot of unverified data as well as conclusions and recommendations leading to more problems. It's shocking to see that it doesn't take the aspect of nature conservation/biodiversity and landscape protection into consideration. Furthermore, it does not properly take into account new studies carried out along the Sava River Basin, particularly river and floodplain restoration potential that has been depicted in the Sava White Book study.	Ne	Ne	Sava FRMP took into account data (including national structural measures in AMIs) verified and delivered by responsible institutions of the FASRB Parties for Flood Risk Management. Sava FRMP took into account Protected Areas (PAs), including those under national legislation where PAs were reported by the Parties. Data described in new studies and Sava White Book publication or any other document that were not verified, approved or reported by the Parties were noted, but not taken into account as "official" sources of information.
102	Tibor Mikuska	Croatian Society for Birds and Nature Protection, Croatia	30/11/2018	Sava FRMP generalno	What is the purpose of this document, if (as stated in the Disclaimer) it is "not fully aligned with all national documents", but also with three fundamental EU Directives - Water Framework Directive, Habitats Directive and Bird Directive?	Ne	Ne	The implementation of WFD, FID, Habitats Directive and Bird Directive are currently at the different stage in the countries or FASRB Parties (Slovenia, Croatia, Serbia, Bosnia and Herzegovina) and Montenegro (participate at technical level according to MoU). Not all countries have prepared national FD elements, i.e. PFRA, Flood hazard and risk maps and FRMP, which should have served as input for preparation of the Sava FRMP. Not all countries implemented WFD, i.e. prepared RBPM and included PA (Natura 2000, protected areas according to Birds and Habitat Directives). Not all countries completed work on identification of PA in their countries. Therefore, fully alignment of compliance with above mentioned directives simply is not possible. Authors of the Sava FRMP had no mandate to create data on behalf of the countries. Therefore, Disclaimer is deemed necessary.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

103			Sava FRMP generalno	The Sava FRMP was made unilaterally by the participation of water management sector only, and active exclusion of other stakeholders' involvement.	Ne	Ne	This is not true. Firstly, during preparation of the Sava FRMP, all relevant stakeholders as the main national water management institutions deemed necessary and/or according to responsibilities given by national legislation in the domains, were involved. Secondly, the Stakeholders Forum was organised to involve all stakeholders including the public. Thirdly, public consultations allowed everyone to provide not only opinions, but give suggestion. Sava FRMP showed where Parties are in implementation of FD, what is missing, what can and should be done to improve data/information including consultation/coordination for the next reporting cycle.
104			Sava FRMP generalno	Proposed structural measures are based on construction of new dams, embankments, river training structures, river regulations etc, completely ignoring current river management and flood protection concepts, including river restoration, re-connection of the river with its floodplain, nature-based solutions and development of green infrastructure.	Ne	Ne	Sava FRMP identifies national structural measures in AMIs, based on adopted national documents and inputs from competent national authorities involved in the Plan preparation. As clearly noted in the Disclaimer, these measures are to be implemented on the national level, by responsible national institutions, and in line with the applicable legislation.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

105			Sava FRMP generalno	While the literature includes the major publication Sava White Book 2016, none of the restoration potential and sites had been analysed or taken into account.	Ne	Ne	Sava White Book 2016 was noted and reviewed (and therefore listed under the Literature chapter). However, this publication is not verified and/or approved by the Parties, and therefore not taken into account as an "official" source of information. Since countries and relevant national institutions had not reported these potential new restoration/retention areas, authors of the Plan had no mandate to deal with data which are not officially approved or suggested by the Parties.
106			Sava FRMP generalno	Most of the proposed structural measures and proposed projects are in contradiction with the environmental objectives of the WFD.	Ne	Ne	National structural measures in AMIs were identified based on official national documents and proposals by competent national authorities. The Plan provides a preliminary analysis of these measures, and therefore only indicative conclusions based on available information. Each of the measures will be subject to specific requirements (studies/approvals) in line with the applicable (national) legislation.
107			Sava FRMP generalno	Lack of data validation and overall coherence is visible throughout the document. Document includes incomplete or false data, even if official.	Ne	Ne	Official data provided by competent national authorities were used as basis for Sava FRMP preparation. Data incoherence confirmed that not all countries are at the same level of implementation of the FD. Non-EU countries did not have obligation to implement FD, rather to prepare for that. The Plan includes nonstructural measures aimed at improving the availability and quality of data for the next planning period.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

108				Sava FRMP generalno	The document does not consider sufficiently the aspects of nature conservation/biodiversity and landscape protection.	Ne	Ne	As stated above, national structural measures in AMIs were identified based on official national documents and proposals by competent national authorities. The Plan includes a preliminary analysis of these measures, including indicative impacts on the environment, taking into account protected areas (inc. national PAs, NATURA 2000, IBAs...). However, this is just a preliminary screening, and each measures will be subject to specific approval requirements in line with the applicable (national) legislation.
109	Marija Ćuić	Tourist Organisation of the Municipality of Ruma, Serbia	30/11/2018	Sava FRMP generalno	Main goals of the draft exclude/devalue biodiversity and nature protection and practically exclude Directives and national documents regarding nature conservation.	Ne	Ne	Sava FRMP took into account and is based on data (including national structural measures in AMIs) verified and delivered by responsible institutions of the FASRB Parties for Flood Risk Management. Sava FRMP considers Protected Areas (PAs), including those under national legislation where PAs were reported by the Parties.
110				Sava FRMP generalno	The draft is not sustainable and relevant as it does not take into account opinions of all significant institutions, NGO's and other crucial bodies and associations (SavaParks Network for example) and their comments based on expert knowledge and experience.	Ne	Ne	Sava FRMP summaries information provided by the relevant national institutions. Sava FRMP is also taking into account opinion expressed by relevant stakeholders, including NGOs and other bodies. It should be clear where or at what level and under which contexts (PA management, RBMP, FRMP), the issues such as Sava Parks Network, should be considered.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

111				Sava FRMP generalno	Measures proposed in the "areas of mutual interest" have been made mainly to do well for water authorities though worldwide stories show that there are definitely other solutions to be reconsidered other than new dams and other radical structures which have destructive consequences on nature and biodiversity.	Ne	Ne	Sava FRMP considers both structural and nonstructural measures. The FD does not exclude structural measures. As clearly noted in the text, the national structural measures were identified based on relevant and official national documents, and through cooperation with competent national institutions. Sava FRMP does not assume precedence over national legislative and policy framework.
112	Iva Miljevic	Center for Environment, Bosna i Hercegovina	30/11/2018	Sava FRMP generalno	The draft Management plan is not acceptable because it holds a lot of still unverified data, and problematic conclusions and recommendations. It doesn't take into consideration the aspect of nature conservation/biodiversity and landscape protection. Furthermore, it does not properly take into account new studies carried out along the Sava River Basin, particularly river and floodplain restoration potential that has been depicted in the Sava White Book study.	Ne	Ne	Sava FRMP took into account data (including national structural measures in AMIs) verified and delivered by responsible institutions of the FASRB Parties for Flood Risk Management. Sava FRMP took into account Protected Areas (PAs), including those under national legislation where PAs were reported by the Parties. Data described in new studies and Sava White Book publication or any other documents that were not verified, approved or reported by the Parties were noted, but not taken into account as "official" sources of information.
113	Branka Španiček	WWF Adria, Hrvatska	30/11/2018	Sava FRMP generalno	Nije prihvatljivo (kako je navedeno u Izjavi o ograničenju odgovornosti) da "nacrt Plana nije u skladu sa svim nacionalnim dokumentima". Smatramo kako je potrebno u razvoju ovakvih strateških dokumenata koristiti top-down pristup, odnosno potrebno je Plan upravljanja rizicima od poplava za Savski sliv prethodno usuglasiti sa Planom upravljanja rizicima od poplava za Dunavski sliv kao strateški dokument više razine. Nakon toga je zapravo potrebno razvijati nacionalne planove koji bi trebali preuzimati ciljeve Plana upravljanja rizicima od poplava za Savski sliv kao obvezujućeg za sve države u slivu.	Ne	Ne	Prijedlog bi konstruktivan da nacionalni planovi upravljanja rizicima od poplava postoje u svim zemljama. Sava FRMP ni u čemu ne odstupa od Plana upravljanja rizicima od poplava u slivu rijeke Dunav. Naprotiv, u skladu je s istim ciljevima.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

114		Sava FRMP generalno	U Planu upravljanja rizicima od poplava sektor zaštite prirode nije ravnopravno uključen kao jedan od ključnih sektora u izradu ovog Plana te su interesi zaštite prirode nedovoljno zastupljeni. Smatramo kako je ključno u izradi konačnog dokumenta konzultirati gore navedeni sektor te njihova mišljenja ispoštovati i uvrstiti ovaj Plan. Općenito, dokument ne odražava međusektorsku suradnju kojoj bi se trebalo težiti.	Ne	Ne	Zaštićena područja i interesi sektora zaštite prirode su uključena u onoj mjeri u kojoj su države o njima izvjestile. Tamo gdje nije bilo podataka/informacija, autori Sava FRMP nisu imali zadatak stvarati ih u ime država. Sava FRMP preuzima i integrira informacije država te odražava međusektorsku suradnju u onoj mjeri u kojoj je ona uspostavljena na nacionalnom nivou.
115		Sava FRMP generalno	Sava White Book, 2016., kao važan izvor informacija nije dovoljno konzultiran u izradi ovog nacrtu Plana. Smatramo kako je potrebno konzultirati ovaj priručnik te uvrstiti njegove zaključke i u ovaj Plan.	Ne	Ne	Sava FRMP ne može koristiti informacije koje nisu zvanično prihvaćene ili dostavljene od strane nadležnih institucija država potpisnica Okvirnog sporazuma.
116		Sava FRMP generalno	Plan upravljanja rizicima od poplava mora odražavati i ciljeve Direktive o staništima i pticama, ne samo Okvirne direktive o vodama s obzirom da je rijeka Sava zaštićena kao Natura 2000 područje, odnosno na nacionalnim razinama u državama koje nisu članice EU.	Da	Ne	Predloženi ciljevi u Sava FRMP su u skladu s FD, WFD i ostalim direktivama, te ciljevima izrađenim u nacionalnim dokumentima u onoj mjeri u kojoj je to bilo moguće s obzirom na stupanj implementacije tih direktiva u državama na slivu rijeke Save. Strukturne mjere u područjima od zajedničkog interesa su identificirane na temelju službenih nacionalnih dokumenata i prijedloga država, te će se provoditi u skladu s nacionalnim i međunarodnim propisima (uklj. studiju o proceni utjecaja te druge) te nacionalno planiranom dinamikom utvrđenom od strane nositelja aktivnosti. Preliminarna analiza uticaja mera na okliš uzela je u obzir i sva NATURA 2000 područja, uključujući i IBA sajtove, područja značajna za ptice.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

117			Sava FRMP generalno	U Planu je nedovoljno obrađen aspekt prirodne baštine. U dokumentu su samo taksativno navedene površine pod utjecajem poplava koje pripadaju prirodnoj baštini, odnosno zaštićenim područjima. Smatramo kako je ovaj aspekt potrebno naglasiti i detaljnije obraditi, s navođenjem svih zaštićenih područja i njihovih glavnih karakteristika koje bi također mogle biti pod utjecajem poplava ili biti korištene za obranu od poplava. Isto tako, nigdje u dokumentu nije procijenjeno kakav utjecaj poplave imaju ili bi mogle imati na bioraznolikost predmetnog područja.	Ne	Ne	U Protokolu o zaštiti od poplava uz Okvirni sporazum o slivu rijeke Save je navedeno kako se izrađuje zajednički plan. Plan se temelji na nacionalnim podacima i informacijama koje su države dostavile zvaničnim putem Savskoj komisiji. Ukoliko podaci o zaštićenim područjima, prirodnoj i kulturnoj baštini nisu dostavljeni stoga što te države nisu izradile nacionalne FRMP ili informacije nisu u skladu s relevantnim Direktivama, tada nije moguća ni opća ni detaljnija obrada. Detaljna obrada podataka počiva na detaljnijim podacima, a autori Sava FRMP nisu imali zadatak da stvaraju podatke u ime zemalja i nadležnih institucija.
118			Sava FRMP generalno	Iz nacрта Plana nije jasno vidljivo je li ili se planira raditi strateška procjena ovoga Plana na okoliš. Možda je rađena u planovima na nacionalnim nivoima, ali to iz nacрта Plana nije jasno. SPUO bi u ovom slučaju otvorio mogućnost za NGO sektor i javnost da se aktivnije uključe, sa posebnim naglaskom na zaštitu prirode i okoliša.	Ne	Ne	Protokolom i Programom za izradu Plana upravljanja rizikom od poplava u slivu rijeke Save nije planirana strateška procjena na okoliš. Strukturne mjere su preuzete iz nacionalnih strateških i planskih dokumenata, te će za njih biti izrađivane studije (eg EIA) prema rješenjima nadležnih nacionalnih institucija.
119			Sava FRMP generalno	U okviru uvodnih izlaganja, izvora informacija, nema ni spomena o eventualnoj ulozi nevladinih organizacija, nema jasno definiranog načina komunikacije sa lokalnim stanovništvom iz onih krajeva gdje su poplave češće i gdje su štete od poplava veće.	Ne	Ne	Sava FRMP je plan za razinu cijelog sliva rijeke Save. Nacionalni planovi (kao temelj za Sava FRMP) trebaju uzeti u obzir mišljenje NGO sektora i lokalne zajednice.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

120		Sava FRMP generalno	Nije provedena stakeholder analiza, nije sa sigurnošću rečeno da je ona eventualno izrađena za dokumente koji su napravljeni na nacionalnim nivoima (spominje se da su korišteni podaci iz nacionalnih planova). Nema podataka o obrazovnoj strukturi stanovništva, njihovoj sposobnosti razumijevanja stanja u eventualnim akcidentnim situacijama, ranjivih grupa (djeca, invalidi, starija populacija itd).	Ne	Ne	Države koje su izradile nacionalne planove su prema zvaničnim metodologije odredile receptore i njihove podgrupe te načine kako će obraditi i prezentirati opasnosti i rizike od poplava. Podaci o dobroj strukturi i ranjivim kategorijama nisu bili dostupni za sve države, stoga se nisu mogli ni obraditi ni prezentirati na jedinstven način.
121		Sava FRMP generalno	Karte koje su prilog nacrtu Plana vrlo su neujednačene i pobuđuju sumnju u njihovu istinitost (npr. karta 1. na str. 81 te karta 2. na str. 82.). Kod karte 1. poplavni događaji nisu opisani korištenjem iste metode npr. u Sloveniji i Hrvatskoj. Također, nejasno je zašto i na koji način su samo pogranična područja u slivu Save definirana kao područja s potencijalno značajnim rizikom (npr. u Sloveniji samo Sutla i Kupa). Isto tako, postavlja se pitanje aktualnosti podataka koji su korišteni za izradu karata (npr. podaci na karti potencijalnog rizika za ekonomske aktivnosti su zastarjeli).	Ne	Ne	Slovenija i Hrvatska imaju različite metodologije i na različite načine su opisale poplavne događaje. FD ne propisuje jedinstvenu metodologiju za države članice i ne ograničava na koji način će obrađivati podatke. Isto vrijedi i za Sava FRMP. Korišteni podaci su aktualni koje su nadležne institucije dostavile Savskoj komisiji.
122		Poglavlje 2: Opis sliva, strana 15	Generalno u Planu, a osobito detaljnije u ovom poglavlju nedostaje poveznica sa drugim relevantnim sektorima, prije svega se to donosi na energetiku, poljoprivredu, šumarstvo i zaštitu prirode. Smatramo da je u opisu potrebno dati kratke osvrtne na situaciju u ovim sektorima u slivu Save.	Ne	Ne	Navedeni opisi nisu traženi prema Programu za izradu Plana upravljanja rizikom od poplava u slivu rijeke Save, niti Direktivom o poplavama. Međutim, oni jesu u Planu uzeti u obzir na temelju dostupnih podataka država.
123		Poglavlje 2: Opis sliva, strana 15	Tijela nadležna za spašavanje (civilna zaštita) se tek spominju, a njihova uloga u incidentnim situacijama i njihova povezanost sa institucijama/organima u sektoru voda nije jasno određena.	Ne	Ne	Nije predmet Sava FRMP. Međutim, jeste pomenuto u pojedinim poglavljima Plana.

124			<p>Poglavlje 6: Ciljevi upravljanja rizicima od poplava od zajedničkog interesa na razini sliva rijeke Save, strana 35</p>	<p>Ciljevi upravljanja rizicima od poplava trebali bi obuhvaćati i komponentu poboljšanja ekosustava rijeke Save i njenih pritoka s obzirom da prirodni ekosustavi, osobito močvarni pružaju određene usluge, poput smanjenja rizika od poplava u ovom slučaju.</p> <p><u>Izbjegavanje novih rizika od poplava</u> Potrebno je naglasiti važnost koordinacije sa drugim sektorima (institucijama). U tekstu je navedena potreba suradnje sa institucijama nadležnim za prostorno planiranje, ali je potrebno dodati i druge relevantne sektore, a prije svega: zaštitu prirode, poljoprivredu, šumarstvo, energetiku.</p> <p><u>Smanjenje postojećih rizika od poplava za vrijeme i nakon poplava</u> U ovom dijelu potrebno je osobito naglasiti značaj zelene infrastrukture te pobliže objasniti koje mjere bi u ovom slučaju najviše pomogle ostvarenju ovog cilja.</p> <p><u>Iačanje svijesti o rizicima od poplava</u> U skladu sa ciljem br. 1 Izbjegavanje novih rizika od poplava, potrebno je istaknuti potrebu podizanja svijesti i obuke šireg spektra dionika (različiti sektori) za integrirano upravljanje rizikom od poplava u ranim fazama planiranja.</p>	Ne	Ne	<p>Navedeni aspekti/aktivnosti u kontekstu ciljeva jesu spomenuti u Planu. Jedna aktivnost/mjera pomaže ostvarenju više ciljeva te je stavljena uz onaj aspekt u kojem daje veći doprinos.</p>
125			<p>Poglavlje 7: Katalog i pregled mjera, strana 38</p>	<p>Smatramo da je potrebno kroz posebno (pot)poglavlje ili kroz dopunu potpoglavlja 7.2.4. obraditi temu prirodnih mjera (nature based solutions) i zelene infrastrukture, kao i značaja integralnog planiranja sa drugim sektorima (poljoprivreda, šumarstvo, zaštita prirode) i naglasiti potrebu preciznije razrade ovih mjera u narednim planovima. Mjere zelene infrastrukture se spominju samo u poglavlju 7.2.8. u vezi adaptacije na klimatske promjene.</p>	Ne	Ne	<p>Strukturne mjere u područjima od zajedničkog interesa su identificirane na temelju službenih nacionalnih dokumenata i prijedloga država. Sava FRMP uključuje nestrukturne mjere s ciljem poboljšavanja kvalitete i količine informacije za naredni ciklus planiranja, kada sve države budu imale nacionalne FRMP.</p>

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

126		Poglavlje 7: Katalog i pregled mjera, strana 38	U tablici 12 je nejasna podjela na mjere sprečavanja i zaštite. Pod oznakom M21 dane su mjere izbjegavanja. U njima se navode samo mjere sprečavanja postavljanja novih receptora. Smatramo da je ovdje neophodno uvrstiti mjere kojima se prilagođavanjem korištenja prostora (npr. zaštita postojećih prirodnih staništa, revitalizacija i sl.) ublažava rizik od poplava.	Ne	Ne	Strukturne mjere u područjima od zajedničkog interesa su identificirane na temelju službenih nacionalnih dokumenata i prijedloga država. Sava FRMP uključuje nestrukturne mjere s ciljem poboljšavanja kvalitete i količine informacije za naredni ciklus planiranja, kada sve države budu imale nacionalne FRMP.
127		Poglavlje 7: Katalog i pregled mjera, strana 38	Mjere poboljšanja svijesti javnosti spominju se samo u aspektu pripravnosti. Podizanje svijesti od posebnog je značaja za sprječavanje, odnosno ublažavanje rizika od poplava (integrirano upravljanje rizicima sa sudjelovanjem većeg broja dionika). Također, potrebno je osvijestiti stanovništvo da naseljavanje u blizini rijeka, u poplavnim nizinama povećava opasnost od poplavljanja, te je u određenim slučajevima bolje pronaći neka trajnija rješenja i raseliti ljude.	Ne	Ne	Jedna mjera pomaže ostvarenju više aspekata i ciljeva. Mjera je stavljena uz onaj aspekt u kojem daje veći doprinos.
128		Poglavlje 7.2.7: Zaključak pojednostavljene analize mogućih učinaka na okoliš, strana 45	U ovom se potpoglavlju navodi se da su prilikom pojednostavljene analize korištene informacije o europskoj ekološkoj mreži Natura 2000 koja se nalazi na različitim nivoima implementacije u zemljama sliva. Nije najjasnije koje su podloge i informacije korištene u BiH, Srbiji i Crnoj Gori koje još uvijek nemaju formalno uspostavljenu Natura 2000 mrežu pa je to potrebno pojasniti. Također, potrebno je razjasniti zašto nisu korištene informacije o zaštićenim područjima na nacionalnom nivou, koje su dostupne za sve zemlje.	Ne	Ne	Strukturne mjere u područjima od zajedničkog interesa su identificirane na temelju službenih nacionalnih dokumenata i prijedloga država. U okviru kratke preliminarne procjene utjecaja mjera na okoliš u okviru Plana uzeta su u obzir sva zaštićena područja, kako na nacionalnom, tako i na internacionalnom nivou, na temelju: 1) GIS baza zaštićenih područja prirode u Evropi, EEA, (2) GIS baze/liste zaštićenih područja prirode u svim zemljama FASRB, (3) predlozi potencijalnih NATURA 2000 područja u Srbiji, BiH i Crnoj Gori i (4) Sava GIS geoportal.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

129		Poglavlje 7.2.7: Zaključak pojednostavljene analize mogućih učinaka na okoliš, strana 45	Smatramo da je u ovom poglavlju potrebno dati osvrt na prirodne vrijednosti i bioraznolikost u slivu Save kao i preglednu kartu ili bar listu zaštićenih područja i/ili područja od značaja za bioraznolikost koja se prostorno preklapaju sa mjerama predviđenim ovim nacrtom Plana. Na taj način moguće je vidjeti koje mjere je moguće provesti na kojim područjima, gdje su potencijalno prirodne retencije, a gdje nije dobro primijeniti tehničke mjere obrane.	Ne	Ne	U okviru provedene preliminarne analize učinaka na okoliš identificirane su mjere koje se potencijalno nalaze u zaštićenom području. Ove su informacije prikazane u kratkim zasebnim izvješćima za svaku mjeru.
130		Poglavlje 7.2.8: Klimatske promjene i planiranje upravljanja rizicima od poplava na razini sliva rijeke Save, strana 46	U tablici 15. kod usporedbe za WATCAP projektom mjere predviđene ovim Planom nisu u skladu sa mjerama zelene infrastrukture u dijelu „Izgradnja novih infrastrukturnih objekata...“ WATCAP projekta te se kao takve ne mogu uspoređivati. Potrebno je dati veći naglasak na prirodnim mjerama poput revitalizacije rukavaca i poplavnih područja i dr.	Ne	Ne	Strukturne mjere u područjima od zajedničkog interesa su identificirane na temelju službenih nacionalnih dokumenata i prijedloga država. Sava FRMP uključuje nestrukturne mjere s ciljem poboljšavanja kvalitete i količine informacije za naredni ciklus planiranja, kada sve države budu imale nacionalne FRMP.
131		Poglavlje 8.4: Prijedlozi za poboljšanje suradnje, strana 52	U ovom poglavlju se ne predlažu mjere za uspostavljanje bolje suradnje sa sektorima koji su relevantni za upravljanje rizicima od poplava (prostorno planiranje, energetika, poljoprivreda, zaštita prirode...). Imajući u vidu potrebu primjene integralnog pristupa, neophodno je predvidjeti mjere unaprjeđenja međusektorske suradnje.	Da	Da	Dopunjen.
132		Poglavlje 8.4: Prijedlozi za poboljšanje suradnje, strana 52	U prijedloge mjera za podizanje svijesti stanovništva, potrebno je uvrstiti i mjere koje se odnose na promociju značaja nestrukturnih mjera i zelene infrastrukture. To je osobito važno za mjere koje se tiču prostornog planiranja i pitanja izgradnje i korištenja prostora u područjima osjetljivim na poplave.	Da	Da	Dopunjeno.
133		Poglavlje 8.4: Prijedlozi za poboljšanje suradnje, strana 52	U prijedlozima mjera za poboljšanje suradnje nedostaju i mjere koje se tiču lokalnih samouprava i lokalnih zajednica (na područjima sa povećanim rizikom od poplava). Potrebno je razmotriti mogućnost boljeg (regionalnog) povezivanja i razmjene informacija u cilju boljeg reagiranja u izvanrednim situacijama.	Ne	Ne	Nije zadatak Sava FRMP, već nacionalnih planova.
134		Poglavlje 8.4: Prijedlozi za poboljšanje suradnje, strana 52	Propisi o prostornom uređenju imaju odredbe da se u planiranju gradnje mora uzeti u obzir niz aspekata, pa tako i eventualne prirodne nesreće. Ali ako imamo stanje stvari da su cijela naselja (pa i gradovi) bili pod vodom 2014. godine, smatramo da je potrebno razmišljati i o izmještanju kuća i infrastrukture na „sigurnije pozicije“, što je dugotrajno rješenje.	Ne	Ne	Predloženo u Sava FRMP.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

135		Poglavlje 9: Informiranje javnosti i konzultacije sa dionicima, strana 54	Poglavlje je opisano veoma šturo i općenito, bez konkretnih informacijama o ciljnim skupinama i dionicima. Također, jasni prijedlozi za podršku i jačanje uključivanja javnosti i dionika nisu navedeni. Svijest javnosti je i dalje dosta niska pa je potrebno predvidjeti aktivne mjere za uključivanje, koje moraju biti povezane sa mjerama podizanja svijesti, edukacije i jačanja kapaciteta. Smatramo da je potrebno dati pregled najvažnijih dionika, ili barem grupa dionika na koju bi zemlje u slivu trebale kontaktirati u informiranju i konzultacijama. U trenutnoj verziji dokumenta detaljnija analiza dionika nedostaje. Postavlja se pitanje planira li se analiza dionika provesti na nacionalnim nivoima ili ne. Također, potrebno je predvidjeti uspostavljanje stalnih struktura za komunikaciju (regionalnih foruma i sl.).	Ne	Ne	Ovo se poglavlje odnosi isključivo na proces javnih konzultacija prema zahtevima Programa za izradu Plana upravljanja rizikom od poplava u slivu rijeke Save i projektnog zadatka za pripremu Sava FRMP. Mjere za podizanje svijesti javnosti i koordinaciju (forumi, okrugli stolovi...) te druge nestrukturane mjere su prikazane u odgovarajućim poglavljima Plana.
136		Prilog 5: Pregled mjera, strana 71	Nejasna je podjela na aspekte, pogotovo aspekt sprječavanja i zaštite. Ovi aspekti nisu definirani nigdje u nacrtu Plana. Npr. u tabeli 12 se navodi termin izbjegavanje, a u tabeli 21 se na istom mjestu koristi termin sprečavanje. Potrebno je jasnije definirati ove aspekte i njihovu svrhu u ovom Planu. Npr. nejasno jesu li zelene infrastrukturne mjere ili zaštita prirodnih retencija mjere koje se svrstavaju u sprječavanje, zaštitu ili izbjegavanje.	Ne	Ne	Jedna mjera pomaže ostvarenju više aspekata i ciljeva. Mjera je stavljena uz onaj aspekt u kojem daje veći doprinos.
137		Prilog 5: Pregled mjera, strana 71	Potrebno je dodati novu mjeru: Uspostavljanje sinergije sa sektorom zaštite prirode (Natura 2000, zaštićena područja) u cilju zaštite i očuvanja poplavnih zona. Također je potrebno razmotriti mjere za bolju koordinaciju sa drugim relevantnim sektorima (poljoprivreda, šumarstvo, energetika i dr.).	Da	Ne	Predloženi tekst ne predstavlja mjeru. Međutim, ovo jeste značajan proces za provedbu Plana i buduće planske cikluse te je uključen u Strategiju za nastavak.
138		Prilog 5: Pregled mjera, strana 71	Tekst "Promocija dobre prakse za građenje stambenih i infrastrukturnih objekata u plavnim zonama" - Smatramo kako je ovdje bitno naglasiti važnost davanja riječi prostora kako bi se ona mogla sigurno izljevati u slučaju poplava bez da ugrozi stambene i infrastrukturne objekte. Ovaj koncept važno je približiti i sektoru prostornog planiranja i graditeljstva.	Da	Da	Dopunjeno.
139		Prilog 5: Pregled mjera, strana 71	Tekst "Promocija mjera za prirodno retencioniranje vode i promocija multifunkcionalnih/višenamjenskih retencija" - U skladu sa integralnim pristupom potrebno je omogućiti sinergiju sa drugim sektorima kako bi se unaprijedila i olakšala implementacija mjera. Također, u M31 je potrebno sagledati i ostala prirodna rješenja (osim retencija) koje bi mogle smanjiti rizik od poplava.	Da	Ne	Da, ali u narednom ciklusu izrade Sava FRMP, kada budu dostupne detaljnije i konkretnije informacije temeljem nacionalnih FRMP.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

140				Prilog 5: Pregled mjera, strana 72	Tekst "Analiza potreba i mogućnosti formiranja novih retencijskih prostora". - U skladu sa prethodnim mjera treba glasiti: „Analiza potreba i mogućnosti formiranja novih višenamjenskih retencijskih prostora“. Sve buduće planirane retencije moraju biti, u najmanju ruku, usuglašene sa potrebama zaštite prirode, a po mogućnosti i sa ostalim potrebama (poljoprivreda, šumarstvo, turizam i rekreacija...).	Ne	Ne	Trebaju biti usuglašene tamo gdje je to moguće izvesti.
141				Prilog 5: Pregled mjera, strana 76	Ni jedna od navedenih mjera ne obuhvaća prirodne mjere (nature based solutions) poput revitalizacije rukavaca i poplavnih područja koje smanjuju utjecaj vodnih valova u slučaju poplava. Smatramo kako je svakako potrebno uvrstiti što više ovakvih mjera u Plan.	Da	Ne	Strukturne mjere u područjima od zajedničkog interesa su identificirane na temelju službenih nacionalnih dokumenata i prijedloga država. Očekuje se dio ovih mjera bude uključen u nacionalne FRMP, za sledeći ciklus planiranja.
142	Kristin Meyer	International Union for Conservation of Nature (IUCN ECARO)	30/11/2018	Sava FRMP generalno	A basin-wide approach – the proposed joint methodology is a first step towards considering transboundary impacts more specifically. It is critical to look at the Sava basin as a whole and to assess structural measures in terms of their benefits/impacts for risk management along the entirety of the Sava River Basin	Ne	Ne	No change was requested.
143				Sava FRMP generalno	The role of nature-based solutions – while it is important to carry out environmental impact assessments and calculate the damage on the environment, it is also important to consider appropriate measures that take account of the role of ecosystems and biodiversity. Nature can provide an important contribution to flood prevention and protection (e.g. reforestation prevents erosion and provides water retention, wetlands also retain water etc.). Ecosystem-based approaches, including natural/green infrastructure can serve as an alternative to built infrastructure or many of the structural measures proposed, thereby not only protecting ecosystems and plant/animal habitats, but also providing financial gains, in terms of money saved for construction, maintenance etc. This requires analysis of alternative options and impacts on various sectors as well as an assessment of their effectiveness for flood risk management.	Da	Ne	As noted in Sava FRMP, structural measures in the Plan were identified based on national documentation and proposals by competent national authorities. Can be considered in the next planning cycle, when more data will be available.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

144			Sava FRMP generalno	Climate change impacts – while climate change is mentioned as a factor in several places, it was not included as a main consideration in the methodologies of most countries. It also does not feature in the proposed joint methodology. However, South Eastern Europe is particularly prone to climate change impacts and future hazards/risks caused by climate change. Therefore, the increased flood risks due to climate change should feature more prominently in the FRMP and joint methodology. Only then can selected measures achieve the intended long-term outcomes (e.g. where climate change increases the number of extreme events, current embankments may not suffice in the long-term).	Da	Ne	Data in Sava FRMP is based on national documents. Structural measures in the Plan were identified based on national documentation and proposals by competent national authorities. Can be considered in the next planning cycle, when more data will be available. Joint methodologies presented in the Plan represent starting points that countries can decide to further develop based on their needs.
145			Sava FRMP generalno	Impacts of and on different sectors – currently, the FRMP focusses primarily on damages caused to human health and built infrastructure, with considerations for the environment in the frame of impact assessments. It is not clear how impacts from and on other sectors, such as hydropower, irrigation for agriculture, biodiversity etc. are going to be assessed and managed. In relation to preventative measures, it will be beneficial to carry out a trade-off analysis to determine which structural (built or nature-based) measure(s) will yield the best outcomes (e.g. by applying a Nexus approach). Additionally, contributions to the achievement of Agenda 2030 and the Aichi Targets as well as EU nature directives should be highlighted. This would ensure a truly holistic approach as mentioned in Section 7.2.6.	Da	Ne	Structural measures in the Plan were identified based on national documentation and proposals by competent national authorities. Assessment of these measures through studies based on decisions of competent national institutions, their approval, and identification of potential alternative solutions will be undertaken by respective promoters on the national level, and not under Sava FRMP.
146			Poglavlje 3: Zaštita od poplava u slivu rijeke Save, tabela 7, strana 24	Although forests and semi-natural areas and wetlands are mentioned as being under threat, the value and contribution of these vital ecosystems to flood risk prevention is not reflected in the remainder of the document. The same is true for the agricultural sector. The value of nature-based solutions and the functions that ecosystems can provide towards minimising flood risks should be given due consideration when it comes to determining relevant measures (structural or non-structural).	Da	Ne	Structural measures in the Plan were identified based on national documentation and proposals by competent national authorities. Sava FRMP includes nonstructural measures aimed at improving data available for the next planning period.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

147			<p>Poglavlje 3: Zaštita od poplava u slivu rijeke Save, tabela 7, strana 27</p>	<p>The results of national assessments are difficult to compare, since they all applied different methodologies. It is particularly striking that the effects of climate change were not considered in all but one of the countries' assessments. Since climate change will substantially impact South Eastern Europe, flood risk assessments should take climate change impacts into account, especially in relation to considerations of an increase in extreme events and long-term sustainability. It is recommended to use a harmonised basin-wide assessment instead. Besides climate change, impacts by and on different sectors, including energy, agriculture and biodiversity should also be analysed. It may also be useful to differentiate between urban, peri-urban and rural areas. It is also not clear whether the methodologies considered modelled water flows and whether land use outside the flood prone areas have been taken into consideration as a contributor to flood risk. If it has not been done yet, it would be useful to carry out a study that considers how land use changes upstream could reduce flood risks downstream.</p>	Ne	Ne	<p>Considered as part of Sava FRMP preparation.</p>
148			<p>Poglavlje 6: Ciljevi upravljanja rizicima od poplava od zajedničkog interesa na razini sliva rijeke Save, strana 35</p>	<p>Text "It is especially important to identify erosion prone areas with conditions for their use, and maintain existing forest areas in hill and mountain areas within the river basin." - Although, forests are mentioned as a natural solution to erosion, this is not reflected in the measures listed later in the document. Nature-based solutions should feature more prominently, as they provide numerous benefits for flood risk management. IUCN can provide expertise in this area.</p>	Da	Ne	<p>Currently, there is no available information in the countries to make conclusions on erosion prone areas. Structural measures in the Plan were identified based on national documentation and proposals by competent national authorities.</p>
149			<p>Poglavlje 6: Ciljevi upravljanja rizicima od poplava od zajedničkog interesa na razini sliva rijeke Save, strana 37</p>	<p>It should be made more explicit what is meant by "multi-sectoral process" and "solid cooperation and coordination". Currently, the FRMP does not explain how different sectors will be involved and how measures impact them. A Nexus approach may help with the planning process as it is built on multi-sector processes, cooperation and coordination.</p>	Ne	Ne	<p>Can be considered for the next planning period.</p>

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

150			Prilog 3: Prijedlog elemenata zajedničke metodologije za izradu karata opasnosti i rizika od poplava, strana 62	The joint methodology for preparation of flood hazard and risk maps should include a strong climate change component, since climate change will greatly impact South Eastern Europe and increase the regions' vulnerability to extreme events, such as floods. It is also not clear how the development of a joint methodology will influence the list of measures already included in Annex 5.	Ne	Ne	This was considered during the preparation of the Plan. It should be noted that the joint methodology proposal gives starting elements to the countries for further development of the methodology. It should also be noted that the use of the joint methodology is optional, not mandatory.
151			Prilog 3: Prijedlog elemenata Pojednostavljene metodologije za procjenu troškova i koristi provedbe mjera, strana 63	Table 18: besides avoided environmental damage, impacts on ecosystems and biodiversity more broadly should be included (e.g. damage avoided in terms of loss of plant and animal species). In terms of cost-benefit analysis, the assessment should include nature-based solutions as a viable option to save costs, in particular in relation to costs for building infrastructure, maintenance, water purification and benefits in terms of eco-tourism etc. It should also include a valuation of the longer term impacts and effects on sustainability.	Ne	Ne	Should be considered in national FRMP.
152			Prilog 5: Pregled mjera, tabela 22, strana 76	It may not be appropriate to include a list of structural measures in the current FRMP, since these have not yet been assessed as to their impacts on the Sava river basin as a whole and on other riparian countries. Will the joint methodology under development (Annex 3) influence the list of measures?	Ne	Ne	National structural measures in AMIs were identified based on official national documents and proposals by competent national bodies. Development of these measures, including studies necessary for their approval, is subject to relevant legislative requirements. Joint methodology is not expected to influence the list of measures in this Plan.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

153			<p>Poglavlje 7.2.6: Integracija upravljanja rizicima od poplava u aktivnosti zaštite voda na razini sliva rijeke Save, strana 45</p>	<p>Although it is mentioned in the last paragraph of this section that a wider, holistic approach is taken, this is not reflected in the measures suggested. Greater consideration should be given to employing natural infrastructure as an alternative to engineered options. Additionally, the biodiversity component should be strengthened. South Eastern Europe is home to numerous indigenous plants and animals that are also affected by floods and require protection. Nature-based solutions may be particularly relevant in upstream areas and may be able to absorb excess water and thus also slow down runoff into tributaries. This would mean that many of the localised structural measures planned downstream that may be detrimental to the ecological status of water bodies, could be re-assessed and re-adjusted. The alternative nature-based solutions outside of flood-prone areas upstream could achieve the same effect downstream (i.e. lowered flood risk), but without the ecological negative effects of the currently proposed structural measures.</p>	Ne	Ne	<p>This is not a task of Sava FRMP.</p>
154			<p>Poglavlje 7: Katalog i pregled mjera, strana 41</p>	<p>Text "It's important to define areas prone to erosion, and recommend conditions for their use, maintain existing forest areas and propose construction of facilities only in areas not affected by floods." - It appears that erosion was not a component included in the environmental damage maps. However, this would be a critical component, in order to determine where e.g. afforestation measures may prevent environmental damage.</p>	Ne	Ne	<p>Data/information on erosion were not available or delivered by the countries. So, such aspect is not considered.</p>
155			<p>Poglavlje 7: Katalog i pregled mjera, tabela 12, strana 39</p>	<p>M31 – this type of measure, if seen in the bigger context of nature-based solutions is not only a measure for protection, but also for prevention as well as relevant for restoration. This type is also currently only present in non-structural measures. However, nature-based solutions are relevant in the context of structural measures as well. M34 – in an urban context, the sewage system should be considered. What measures are taken to prevent overflow or damage? e.g. natural flood zones and other green infrastructure measures also apply in an urban context M52 – biodiversity should be included here.</p>	Da	Da	<p>Dopunjeno.</p>

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

156				Poglavlje 7: Katalog i pregled mjera, strana 49	We welcome the prioritisation of “green infrastructure”. This should be reflected in how structural measures are assessed and selected. It is not currently clear how decisions in this regard are made.	Ne	Ne	National structural measures in AMIs were identified based on official national documents and proposals by competent national bodies. Prioritisation and development of these measures is therefore subject to relevant legislative and policy frameworks, and not by Sava FRMP.
157	Emina Veljović	Aarhus Centar Sarajevo, Udruženje Aarhus Centar u BiH	01/12/2018	Poglavlje 7: Katalog i pregled mjera, strana 41	In regards to the flood defenses, such is an embankment, i.e. levee, suggestion is to raise the height of the defenses, at least in the most critical areas i.e. flood suspected areas, even above the usual maximum standard of up to “3 meters height.” For instance, in accordance with valid, scientific estimations, to raise the current flood embankments and other flood defenses in the region above the standard height. In other words, a stronger cooperation should be made between the participating states to have same, genuinely accepted standards of building flood defenses that are specifically oriented to perceiving the likelihood of a substantial increase in both the occurrences and the magnitude of floods, particularly considering the future effects of climate change. Currently, as it can be understood from the Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin (in the reminder of the text ‘the Plan’), most flood defenses follow the standard height. For example, as it was stated in the Plan for BiH and the right bank of the river “...in valleys of Posavina and Semberija, embankments represent the main flood protection structures, which most often provide protection from one-in-100-year waters (up to 1,2m height)” (p. 24, para. 4 and p. 25, para. 1 of the Plan).	Ne	Ne	Suggestion noted. Standards are not subject of Sava FRMP.

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

158				<p>Poglavlje 7: Katalog i pregled mjera, strana 41</p> <p>Furthermore, another suggestion we make in regards to the use of dams for preventing the floods in Sava River Basin. As indicated in the Plan, in the Sava River Basin “a total of 12 large dams and accumulations were built that have a role in flood protection, among other purposes” (p. 26, para. 3). We concur with the statements made in regards to the role of large dams and their presented positive effects in flood risk management. However, at the same time, we also wish draw attention on potential negative effects that all dams (both mini and large) have in fostering risks of floods in the area, as well as to other, following negative environmental impacts. As stated in the Plan, “[i]n the Sava River basin (there are large dams and accumulations with downstream impacts (residual effects or breaches) that can cause material, human, and ecological catastrophes. This requires a timely analysis of their cross-border impacts, improvements of the flood water holding and transport capacities, and better coordination among the Sava countries in solving mutual problems” (p.41, para. 4 of the Plan). Thus, our suggestion is to make a closer cooperation between the participating states, when comes to engaging into future plans of constructing new dams, particularly those that have cross-border effects and only power-generating and economic objectives, but can have major environmental side effect, including the increased risk in floods in the region.</p>	Da	Ne	Suggestion noted.
159	Danko Biondić	Hrvatske vode	01/12/2018	<p>Prilog 5: Pregled mjera, strana 73</p> <p>Umjesto: "Analiza učinaka rasteretnih bazena i velikih akumulacija u slivu rijeke Save" - predlažem: "Analize učinaka akumulacija i rasteretnih bazena u slivu rijeke Save na nizvodna prekogranična područja". Ili što je još bolje – da se mjera izbriše. Kako definirati koja je akumulacija velika, a koja nije ? Mogu se analizirati ili sve akumulacije i rasteretni bazeni na slivu ili niti jedna. Kako u istoj studiji analizirati utjecaj slovenskih akumulacija na režim velikih voda Save na širem području Zagreba i utjecaj akumulacija u gornjem dijelu sliva Drine na nizvodni tok Drine. To može biti samo veći broj studija.</p>	Da	Da	Dopunjeno.
160				<p>Prilog 5: Pregled mjera, strana 72</p> <p>Partner u projektu FORRET su uz Hrvatske vode, WWF Adria, Vode Vojvodine i Vojvodinašume.</p>	Da	Da	Ispravljeno.

Annex 3
Stakeholders Forum Workshop

Annex 3: Stakeholders Forum Workshop - List of participants

Table 5: List of workshop participants

No.	Organization	Name and surname
Bosnia and Herzegovina		
1	Ministry of Foreign Trade and Economic Relations of Bosnia and Herzegovina	Enes Šeperović
2	Ministry of Agriculture, Water Management and Forestry of the Republika Srpska	Nenad Đukić
3	Republic Administration of Civil Protection of the Republika Srpska	Strahinja Rogić
4	Sava River Watershed Agency, Sarajevo	Emir Isaković
5	Public Institution "Vode Srpske"	Dejana Marković
6	Public Institution "Vode Srpske"	Nebojsa Nikolić
7	Public Institution "Vode Srpske"	Slaviša Savić
Montenegro		
8	Ministry of Agriculture and Rural Development – Directorate for Water Management	Momčilo Blagojević
9	Ministry of Agriculture and Rural Development – Directorate for Water Management	Zorica Đuranović
10	Ministry of Interior – Directorate for Emergency Management	Dragiša Ristić
11	Institute of Hydrometeorology and Seismology of Montenegro	Darko Novaković
Croatia		
12	Ministry of Environment and Energy	Ivana Pleština
13	„Hrvatske vode“	Tomislav Novosel
Serbia		
14	Provincial Secretariat for Urban Planning and Environmental Protection / AP Vojvodina	Ratko Bajčetić
15	Institute for Nature Conservation of Vojvodina Province	Slobodan Puzović

Flood Risk Management Plan for the Sava River Basin

16	PWMC „Srbijavode“	Aleksandar Milićević
17	PWMC „Vode Vojvodine“	Vasiljka Kolarov
Slovenia		
18	Slovenian Water Agency – IZVRS	Davor Rozman
NGO		
19	Eko Leonardo Lopare	Boško Nikolić
20	Aarhus Centar Sarajevo	Emina Veljović
European Union and international organizations		
21	Global Water Partnership - CEE	Sabina Bokal
22	Global Water Partnership - CEE	Gergana Majercakova
23	WWF Adria	Goran Sekulić
24	IUCN SEE	Kristin Meyer
WBIF and the World Bank		
25	WBIF	Danko Gavrilović
26	WBIF	Ana Dašić
27	The World Bank	Igor Palandžić
ISRBC PEG FP		
28	Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management (RS)	Merita Borota
29	Ministry of Environment and Energy (HR)	Miro Macan
30	Sava River Watershed Agency (BA)	Almir Bajramlić
31	„Hrvatske vode“ (HR)	Danko Biondić
32	PWMC „Vode Vojvodine“ (RS)	Božidar Beloš
33	Institute for the Development of Water Resources “Jaroslav Černi” (RS)	Marina Babić-Mladenović

ISRBC Secretariat		
34	International Sava River Basin Commission	Dragan Zeljko
35	International Sava River Basin Commission	Dragana Milovanović
36	International Sava River Basin Commission	Mirza Sarač
Project Team		
37	Project Team	Višnja Omerbegović
38	Project Team	Davorin Singer
39	Project Team	Predrag Srna
40	Project Team	Branislav Sekulović
41	Project Team	Nijaz Lukovac
42	Project Team	Zoran Bogunović
43	Project Team	Boris Ščekić
EPTISA (consultant)		
44	EPTISA	Branko Mikašinović
45	EPTISA	Maja Spasojević
46	EPTISA	Iva Svilar
47	EPTISA	Vladimir Lukić